UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUN 26

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės SANDAROS Organas

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 20 South Boston, Mass., Gegužio (May) 17 d. 1918 m. Metai V.

Pabėgėlio iš Vokietijos Laiškas

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

Laiškas rašytas lietuvių belaisvių pabėgusių iš vokiečių nelaisvė į Hollandiją į C. Komitetą per gerbiamą poną J. Savickį.

Rotterdamas,
1—12—17 m.

"O dabar aš Antanas Savickis ir mano brolis Jonas Savickis ir Jonas Elžberkas, kurie Lietuvoje gyvenome Kauno gub. Raseinų pav., Kalnujų paripijos, sodžiaus Pašaltonių. Kur esame pabėgę nuo karės ir šį laiką, gyvename Hollandijoje mieste Rotterdame vargingame padėjime. O dabar aš apipasakosiu visus vargus kurie atsitiko šiame Karijoj. Gyvenome Lietuvoje po tėvelių sparnu, nežinojom kas tai yra vargas, kas tai yra bėda. O kai užėjo ant musų tėvynės vokietys, tai mus nuvargino ir suubagyjo. Užėjo vokietys ant musų krašto, suėmė mus į nelaisvę musų seseris, išrubavojo, ir musų namines naudas atėmė. Atėjo vokietys musų namuose. Pirmas žodis buvo ant musų pratartas: "prakeikti špiegai", ir pradėjo po namus musų vaikščioti ir surinkti visus jaunus vaikinus, o kaip surinko, tai nuvedė pas vokiečių kamandantą, ir pastatė visus į vieną eilę ir liepė visus sušaudyti. Ale paskui komendantas pasakė, reikia juos kankyti. Vokiški kareiviai tuojau mus paėmė ir pririšo prie medžio ir pastatė po kulnims plytas ir taip laikė 12 val. prie medžio ir vis kareiviai mušė. O paskui varė mus į Vokietiją, tokiu budu kaip pirm 2000 metų žydai Kristų, uždėję ant pečių kryžių, tai mums buvo uždėti, tokie maišai 160 sv. sunkumo ir vokiečių vaikai mušė su akmenimis ir vis šaukė: prakeikti rusai", o katrie nesįstengė tų maišų nešti tai nuo kareivių tapo mušti. O paskui uždarė į mažą kambarį, į tvartą visiškai mažą, 60 vyrų ir nedavė valgyti 4 dienas. 5 dieną davė 2 žalias ir supuvusias bulves. Ir tenai pralaikė 5 nedėlias. Mažai musų liko gyvų. O paskui vežė į nelaisvių lagerius, į kožną vagoną pasodino 60 vyrų, kur tiktai galėjo įsitekti 20 vyrų ir vežė 3 paras be jokio perstojimo ir nė šalto vandens nedavė, o kuris norėjo "savo reikalą' atilkti, tai ir neturėjo kur. Parvežė į liogerius Skalmižica, ten buvo kareiviai ir liuosi, moterįs ir merginos. O lagerius buvo toksai užlaikymas: gulėjimas buvo ant žemės, o valgyti davė ne skustas 2 bulves su šiltu vandeniu užpiltas ir vakare kavos 1 kruželį ir duonos 20 gramų. Ir kožną rytą atbėgo kareiviai ir žemesnieji aficieriai, turėjo rankose sudžiovintus mėšlus ir su tais mušė mus ir musų brolius. o merginas prievarta rubavojo užsidarę į baraką. Musų kankinimas buvo toks: nuvarydavo į tokį namą ir visus išrėdydavo nuogus ir laikydavo 3 val. ir užleidzdavo tokia smirdančia siera. O darbas buvo toksai: nešdavome plytas 3 verstus tolumo, o kartais neįstengėm, tai nuo kareivių mušti gaudavom ir tą dieną valgyti nedavė. O kai lageriuose darbą pabaigėme, tai mane atvežė į mainas į čeke Matije Slinis 3—4 į Westfale. Mane paėmė 1915 m. 12 bal. Tilžės mieste pralaikė 5 savaites, o lageriuose 3 mėnesius. 7 Rugp. mus atvežė į mainas. Dirbau iki 1916 metų vasario mėn. o prie to dar buvo tokia kankynė! Jeigus žmogus katras apsirgo, tai vokiečiai kareiviai mušė su gumo šlevelka ir sakė: "parflukti russ". O paskui įvedė į sklepą ir prileidę vandens 1 metrą gilumo ir pastatė į tą vandenį, pakol visai nuslobsti. Tuomet išvelka laukan. O kaip pradėjome atsigauti, tai dar mušė su gumo šlevka ir valgyti nedavė. Paskui sužinojome, kad netoli mus yra Hollandija. Ir kartą bėgome. 10 dienų kelionėj buvom. Atėjom prie rubežiaus ir vėl sugavo vokietys ir įmetė į kalėjimą ant 20 dienų. paskui vėl parvežė prie to paties darbo, kur dar dirbome 1 mėnesį, vėl bėgome ir išbėgome į Honllandiją 1917 m., 3 vasario ir atvažiavome į miestą Rotterdamą. Prie Rusisško konsulio gyvenome vieną mėnesį gerai, o paskui atvažiavome į Moievs žydišką Komitetą ir mus paėmė valdyti, Prie to Žydiško Komiteto yra 3000 lenkų ir 50 lietuvių, kurie iki šiai dienai ten yra. Lietuviai yra dideliai nuskriausti nuo lenkų ir žydų, nebetekę kantrybės, daugelis užsirašė į Francijos legijonus. Aš, Antanas Savickis ir Jonas Savickis ir Jonas Elzberskas, ėsame vieno kaimo ir sykiu paėmė vokiečiai mus visus tris į belaisvę, Mes visi vieną darbą dirbome ir vieną kančią kentėme ir sykiu į Hollandiją išbėgome. Čia yra visų parašas. (1) A. Savickis, (2) J. Savickis, (3) J. Elzberkas. Tuo kartu neturiųu daugiau ką rašyt, su pagarba, **Antanas Savickis.**

Karės žinios.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

KIEK AMERIKOS KAREIVIŲ ŽUVO FRANCIJOJE.

Lygi gegužio 15 d. Francijoje žuvo 5,892 Amerikos kareiviai.

Žuvo mušiuose	513
Žuvo per akcidentą	236
Numirė nuo ligų	1,093
Žuvo jurėse	240
Žuvo nuo žaizdų	187
Žuvo civilių	7
Žuvo nuo nuod. gaso, etc.	66
Viso mirusių	2,288
Sužeistų	3,086
Nelaisvėje	56
Žuvo nežine kur	162
Viso labo	5,892

KAIP VOKIEČIAI NUKRYŽIAVOJO TRIS BELAISVIUS.

New York, gegužio 14 — Nukryžiavojimas trijų žmonių — Anglijos aviatoriaus ir dviejų seržentų — tapo pranešta per S. Eastoną, New Yorko aviatorių, kuris yra Lafayette korpuse. Eastonas sako, kad jis matė kunus prikaltus prie tvarto sienos ties Dunkirk. Jis nupiešė, kaip Vokietijos kareiviai kankina Francijos vaikus ir mergaites.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

AMERIKONŲ ŠOVINIAIS SUSPROGDYTA VOKIEČIŲ AMUNICIJOS SANDĖLIAI.

Iš Francijos geguž. 14 d. pranešama, kad Amerikos artilerija veikdama Francuzų fronte ties Picardy nutaikė šovinius į vokiečių amunicijos sandelius Contigny kaime. Gaisrai buvo matomi nuo musų linijų.

Amerikonų šoviniai taipgi padarė du gaisrus ties Mondidier, kur taipgi susprogdino amunic. sandelius.

Amerikonai pasiunčia po du šoviniu ant kiekvieno vokiečių šovinio. Priešas mėto nuodingo gaso bombas, bet tas nieko nepakenkė. Vokietijos artilerijos veikimas normalis. Vokiečiai, žinoma, bando pakreipti savo artilerijos ugnį centralinėn musų linijos dalin.

IŠGUJO ŽMONES IŠ RUSIJOS KAIMO.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

Iš Berno per Londoną geg. 14 d. praneša, kad, pasak žinių iš Rusijos, vokiečių kavalerija sudegino kazokų kaimą Bolbrovori ir kankino visus gyventojus neišskiriant amžiaus nė lyties.

Kiti kaimai tapo taipgi sudeginti, jeigu kazokai kur bandė apsistoti ir maitinti kavaleriją.

BERNSTORFFO AGENTAS NUTEISTAS 15 MET.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

New York, Geg. 14 d. — Hugo Reisinger, žinomas kaipo vienas aktyviškiausis slaptasai grafo von Bernstorffo, agentas tapo nuteistas 15 metų Sing Sing kalėjiman po tuom, kaip teisėjas Malone patvirtino, kad Reisinger papildė apie 30 blogadarybių. Reisinger yra vengras, profesionalis vagis, atvykusis į Ameriką 1914 m. ir tarnavusis Vokietijos ir Autsrijos ambasadoriams, išgaudamas popieras iš Amerikos oficialių įsilaužimais į jų namus.

TRYNUKAI SUDARO 18 NARIŲ ŠEIMYNOJE.

Boston Post korespondentas paduoda pasikalbėjimą su Worcester'io, Mass. gyventojų Mr. Ratte, 445 Park avenue. Ponas Ratte vedė Holyoke, 1894 m. ir su savo žmona atvažiavo į Worcester, Mass., kur ir susilaukė šeimynėlę iš 18 kudikių.

Ponas Ratte sako: "Aš esu išdidžiausis tėvas Worcesteryje. Aš norėčiau da didesnę šeimyną turėti. Didžiausia laimė pasaulyje, yra turėti didelę, linksmą ir sveiką šeimyną".

Vyriausis jo sunus yra Romeo. Paskui seka Dieudome 20 metų amžiaus; Lucie, Joseph, Octavie, Jean, Lionel, Vincen, Armand, Lucien, Paul, Narcisee, ir paskutiniai dvynukai ir trynukai sudarą visą aštuonioliką savo krauju ir kunais ir gyvastimi trėšėte, ir dabar kaujamos pasaulje?

O, mano vaikai, Lietuviai! Kiek kentėjimų, kiek sopulių, kiek skausmų matė pasaulis tam, kad tas kraštas, kuris yra Jusų, vadintųsi **LIETUVA!!!**

Aš, Jusų Baltasis Karalius, visados buvau su Jumis: ir kovose, ir laimėse, ir kentėjimuose, ir nuliudimuose. Ir drauge su Jumis verkiau ir kentėjau, ir Jusų ašaras mačiau; ir Jusų žaizdas apžiurinėjau ir bučiavau; ir Jusų Motyna-Tėvynė buvo ir yra mano Motyna-Tėvynė, — nesa dėl to aš ir esu Jusų Baltasis Karalius!

Kuomet Jusų milžinai išplėtė Jusų vardo garsą po visą pasaulį; kuomet Jusų vėliavos plėvesavo skersai ir išilgai nuo Juodųjų iki Baltųjų Jurų, aš buvau su Jumis.

Kuomet Jusų tėvai, užmiršę Jusų senovės Dievus ir žinynus delei balto švarko, delei stiklo vyno, pardavė ir Jusų Motyną-Tėvynę, — aš buvau su Jumis ir gedėjau. Ir dengiau sau galvą gedėjimo skraiste. Ir kentėjau. Bet likaus Jusų dainose ir svajonėse ir viltyse. Jųs nepamiršote manęs, savo Baltojo Karaliaus, — ir aš nepamiršau Jusų, Lietuvos Vaikai!

***

Užėjo sunki Lietuvai gadynė.

Skaudus vergijos jungas užmauta jai ant kaklo.

Laisvę mylintieji Jos vaikai pateko vergijon, — iš trijų pusių jie suspausti.

Nevalia jiems buvo turėti savo minties, savo maldos, savo spausdinto žodžio.

Lietuvos gyvastis buvo pavojuje.

Verkė jos susopusi širdis, matant tokį jos kudikių pažeminimą ir paminimą jų teisių.

Ir aš tuokart kentėjau ir gedėjau.

Gedėjimo skraiste dengiau sau veidą ir nuliudimo pelenais apibėriau sau galvą.

Jųs, Lietuvos sunųs, vaitojote po sunkiu vergijos jungu.

Jusų brolių tytveikos žuvo tolimųjų žiemių kraštuose.

(Seka ant 4-to pusl.).

3,086 VOKIETIJOS TALKININKŲ PRIEŠAI UŽSIREGISTRAVO BAY STATE.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

3086 Vokietijos talkininkų priešų visuose šios valstijos miestuose užsiregistravo paklausydami prezidento Wilsono prokalamacijos sulyg informacijos, gautos iš Suv. Valst. maršalo ofiso.

Bostono registracijos listas siekia 1043. Kiti miestai sekančiai: Springfield — 254, Lawrence, — 176, Worcester — 106, New Bedford, —69, Pittsfield — 65, Somerville — 54.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

KAIZERIS "LIUOSUOJA" LIETUVĄ KARINIAM RĖMIMUI.

Privalo "padėt nešt Vokietijos sunkenybes", sako nerigulmybės deklaracija.

London, geg. 14 d. — Oficialis Vokietijos valdž. paskelbimas išsiųstas šiandie per Amsterdamą sako, kad imperatorius Wilhelmas paskelbė Lietuvos neprikausomybę, su sąlyga, kad Lietuva "turi padėt nešt karines Vokietijos sunkenybes", Lietuvos laisvės užtikrinimui, Lietuvos "neprigulmybė" yra kaipo neprigulmybė, "surišta su Vokietijos imperija".

Ši žinia geg. 14 d., tapo išspausdinta keliuose Bostono anglų laikraščiuose.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

ŽUVO 30 ŽMONIŲ KASYKLŲ EXPLIOZIJOJE ESSENE.

Iš Hague geg. 14 d. praneša, kad kasyklų ekspliozi joje šiaurinėje Essen dalyje tapo mirtinai užmušta 30 žmonių ir daugybė sužeista, sulyg Berlino pranešimo į Exshange Telegraph Co.

Nuo Baltojo Karaliaus.

Į MANO VAIKUS LIETUVIUS.

Aš esu jusų Baltasis karalius.

Mano vardas yra skaistus, kaip saulė Danguje, nesa mano varde yra Lietuvių Siela, Sąžinė, Tyroji Mintis.

Mano Karalystėje nėra nieko kito, kaip tiktai Tyrybė ir Šviesa, — todelgi mano pasekėju ir draugu gali buti vien toks, kas tyras yra ir šviesybę pamėgo.

Ištikrųjų sakau Jums, niekas kitas negalėtų įeiti mano karalystėn, — nei veidmainys, nei savo Tėvynės išdavikas, nei kreivų minčių palinkimu.

Nesa mano Karalystė, tai yra Jusų Motynos Lietuvos Dvasia, Jos Šventnamis, Jos Dangus.

***

Aš, Jusų Baltasis Karalius, buvau su Jumis, kuomet Jųs dar gyvenimo lopšyje buvote ir kovėtės su gamtos žiaurybėmis, tykojusiomis jus suryti.

Aš Jumyse buvau tuokart.

Kas iš Jusų išliko gyvas ir savo ainiams perdavė pasakų šešėliais pridengtas senovės Teisybes, — tas tiktai per mane ir su manim išliko gyvas.

Milžiniškose Jusų imtynėse su žiaurūnais, prisidengusiais kryžiaus skraiste, aš Jus vedžiau į kovas ir praliejimą kraujo už Jusų Tėvų-Tėvelių kraštą, už Jusų Motynų-Motynėlių Šventąsias Kapines.

Per ištisus šimtmečius Jųs kovėtės, gynėte senovės Milžin-kapius; sako kunais, priešo kardų sudraskytais, dengėte savo gimtinę žemę.

Nėra Jusų Tėvynėje nei vienos pėdos žemės, kad ji nebutų aplieta Lietuvių krauju. Nėra nei vieno sprindžio žemės, kad jis nebutų persisunkęs Lietuvių krauju.

Gal dėl to Jusų žemė yra derlinga? Gal dėl to per ištisus šimtmečius svetimieji dėl jos valdymo lieja savo ir Jusų kraują? Gal dėlei to derlingumo Jusų žemės, kurią Jųs

ĮVAIRIOS ŽINIOS

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the act of October 6, 1917.

MIRĖ NUŠOVUSIS AUSTRIJOS SOSTO ĮPĖDINĮ.

Iš Haagos pranešama, kad Pragos tvirtovėej nuo džiovos pasimirė Gavrio Urinzip, kuris Sarajevo mieste, Bosnijoj, užmušė Austro-Vengrijos sosto įpėdinį erchercogą Francis Ferdinand ir jo pačią.

Prinzip nušovė Austrijos erc-hercogą ir jo žemesnės kilmės moterį, kada jie buvo atsilankę į Bosnijos sostinę birželio 28 d. 1914 m. Ta dviguba žmogžudystė tapo pasiteisinimu už užpuolimą ant Serbijos, kuri sukėlė šią pasaulinę karę. Prinzip, studentas, buvo nuteistas 20 metų kalėjiman.

Ankščiau dieną serbas zeceris Medoljo Gabrinovič metė bombą, kurią erc-hercogas atmušė savo ranka, taip kad ji sprogo toliau nuo automobilio sužeisdama 6 žmones. Gabrinovič buvo nuteistas 20 metų kalėjiman.

Keturi kiti konspiratoriai buvo nuteisti pakorimui, vienas visam amžiui kalėjiman ir vienas 20 metų kalėjiman.

KUN. V. BARTUŠKOS LAIŠKAS.

"Darb." No. 51 telpa kun. J. Valaičio priduotas kun. V. Bartuškos laiškas iš Šveicarijos. Jis rašo:

"Lausanne, Suisse
Ave des Toises 8.
Bal. 9 d. 1918.

...Išsiilgau draugų ir norėčiau sugrįžti Pennsylvanijon, bet dabar negaliu, nes turiu čionai darbo ligi ausų. Kodėl neatvažiuoja mums pagelbon A. ir D.?

Lietuvos viltis talkininkuose.

Kaip žinai, teutonai paskelbė musų neprigulmybę. Niekas nėra jąją pakakintas. Bet nieko nepadarysi! Jie prievarta antmetė mums baisias sąlygas. Laukiame pagelbos iš alijantų. Jie suteiks mums tikrą laisvę taikos kongrese.

Artimiausiu laiku Lietuvoje bus sutvertos ministerijos. Kandidatai yra šie: Ališauskas — kulturos ir apšvietos, Voldemaras — finansų, Smetona — teisių, Gabrys — vidurinių dalykų, Kairys — viešų darbų, Meištavyčius — ukio.

Stengiamės paliuosuoti Lietuvą nuo vokiečių kariuomenės ir tvarkos, bet tas labai sunku atsiekti. Vokiečiai norėjo padalinti Lietuvą į dvi dalis: sau pasiimti Gardiną, Suvalkų gubernija, Kauną ir Rygą, o likusią Lietuvos dalį atiduoti Rusijai. Norėdama išvengti Lietuvos padalinimo Taryba priversta buvo priimti žinomas baisiąsias sąlygas. Vae victis!

Musų žmonių skurdas didėja diena iš dienos. Teutonai grėbia viską, ką gali.

Ar gavai Lietuvos žemlapį, mano parašytas knygas ir tt.?

Dr. V. Bartuška."

Kame gi tikroji teisybė? Dokumentai ateina ir priešingi ir yra sakoma, kad kunigas Bartuška jau yra pasirašęs po sutartimi su vokiečiais, kurioje buk reikalaujama kaizeriuko ant Lietuvos sosto ir t. p. O čia kun. Bartušką į alijantų šalį rašo visai ką kitą. Jau ir ministerijon kiti kandidatai, negu mes lig šiol kad pranešimuose skaitėme.

TARPE LAIKRAŠČIŲ.

"Garso" redakcijoj įvyko permainų. Buvusis jo redaktorius, p. J. Kaupas, išvažiavo Washingtonan, gi jo vietą užėmęs p. Šimutis iš Chicagos, buvusis vienas iš sekretorių laike Lietuvių Seimo New Yorke.

PRIE "DAINŲ RADINIO"

"Koresp. B." paduoda, kad apie Rudziškį, Vilniaus rėd., Trakų apskričio, per kun. Brazį, surastos liaudies dainos. Apie tąs vietas komp. M. Petrauskas dar 1902—3 metais rinko dainas ir gerą jų dalį įdavė Mokslo Draugijai Vilniuje. Prie progos reikia paminėt, kad leidžiamam dabar "Gabijos" rinkinyje, kuriąs pagamino komp. M. Petrauskas, maišytam chorui yra 10 dainų; jų tarpe yra keletas trakiečių dainų, pažymėtos kaipo "Oniškėnų dainos".

Gabijietis.

P. S. Anoji, apie dainų radinį, žinia buvo paimta iš "Lietuvos Aido" ir tilpusi "Ateityje".

TAUTININKŲ DIENRAŠTIS RIMTAI STEIGIAMAS.

Pastaruoju laiku gana smarkiai sukruto Chicagos tautininkai steigti savo dienraštį Jau jie sudėjo nemažai ir kapitalo tam tikslui. Išviso, girdi, reikėsią apie $30,000.00, o dabar esą tam dalykui apie $15,000.00 (priskaitant "Lietuvos Publishing Co." turtą, kurios savininkai prisidėda su visa spaustuve prie dienraščio B-vės). Taigi dar lieka sudėti apie $15,000.00.

Bet pastaromis dienomis gana daug šėrų pradėję plaukti iš visų kraštų Amerikos ir manoma, kad per mėnesį ar du laiko, tautininkai sudės reikalingą sumą pinigų. Šėras tik $10.00!

Taigi valio tautininkai! Dienraštis yra butinai reikalingas ir prisidedant prie dienraščio steigimo, prisidėsite ir prie tautinio judėjimo pakėlimo. Tautininkų išganymas dienraštyje!

Šėrininkas.

LENKŲ APETITAI.

Lenkai grąsina Lietuviams.

Ką jųs pasakytumėt, jeigu jusų kaimynas "įsimufitų" į jųsų namus ir pasakytų, kad jis ne tik turi tokią pačią teisę šeimininkauti juose kaip kad ir jųs, bet dar grąsintų jums kumsčiu po nosim, kad jeigu jųs neleisit savo namuose jam šeimininkauti taip, kaip jis nori, tai jis jus "pamokinsiąs".

Kaip sykis tokio nachališkumo, kaip rodos, nestokuoja nekuriems lenkams, kuomet jie pradėda kalbėti apie Lietuvą.

Žemiaus paduodame vertimą redakcijinio straipsnio, tilpusio Chicagos lenkų dienraštyj, dargi lenkų tautiškojo susivienijimo organe "Dziennik Związkowy" (balandžio 27 d.). Straipsnis yra iš priežasties tilpusio "Lietuvos" num. 16-me telegramo apie susidarymą Lietuvos tuomlaikinės valdžios ir paskyrimą Lietuvos atstovų prie sveitimų viešpatijų.

Visi anti-lenkai.

"Visųpirmiausiai — rašo tasai lenkų laikraštis — virš minėto (Lietuvos valdžios) kabinėto sąstatai patvirtina priešingą ir atkaklią lietuvių poziciją linkui lenkų. Tei sybė, ypatų, išstumtų priešakin į ministerių urėdus, nepažįstame, kaip matomai jų nepažįsta (?) ir amerikoniški lietuviai su "Lietuvos" redakcija, jeigu nežino kokius vardus pridėti prie kabineto narių pravardžių. (Tikrai juokingas argumentas "Lietuva"), bet užteks mums pravardžių menamų pasiuntinių, o ypač Dr. Šliupo, nuo metų žinomo lenkų ėdiko iš Wilkes-Barre, Pa. (?). Jeigu lietuvių netaktas (?) leido išstumti priešakin tokį lenkystės priešą į svarbią diplomatiško Lietuvos reprezentanto prie Suvienytų Valstijų vietą; ir jeigu toliaus lašas-į-lašą (kubek w kubek) jam panašus ir su giminiuotas, net žentas, tulas Yčas, pasiliko pasiuntiniu prie Anglijos ir Francijos, o žinomas prieš 3 metus Chicagoje Gabrys, sutvertojas lietuvių informacijinio biuro, nuolatos niekinančio Lenkiją, ir lenkus, liko Lietuvos atstovu prie Centralinių Viešpatijų, tai tur-but, nėra nei mažiausios abejonės, kad viršui paminėti lietuvių kabinėto nariai yra toki patįs, kaip ir šie trįs, t. y. kad yra Lenkijos ir lenkų priešai.

Kukuoja apie lietuvių "saują".

Iš lenkų pusės savo keliu ateinančios žinios patvirtina, kad toji tuomlaikinė Lietuvos valdžia, apart vokiškos kamandos niekeno nepripažinta, o atstovaujanti tik saują lietuviškų užsidegėlių (?), kenkiančių savo locnai šaliai (?), apskelbė atkaklią kovą lenkystei Lietuvoje.

"Jie pilnai ima pavyzdžius iš prusiškos metodos ir pasinaudodamas jiega vokiečių kariumenių esančių Lietuvoje, be atodairos persekioja lenkus ant kiekvieno žingsnio.

"Lietuvos sostinėj, kur gyvena tik 2.000 lietuvių, o 70.000 lenkų, rupinasi šitoji lietuvių valdžia užginti kalbėti lenkiškai. Lenkiškos mokyklos yra visur uždarinėjamos (gal tos, kurias lenkai įsteigė už Lietuvai paskirtus pinigus. Vertėjas), o yra įvedamos lietuviškos mokyklos, nežiurint to, kad nėra (?) mokykloms lietuviškų rankvėdžių, bet net lietuvių kalba dar ilgai turės papildinėti savo nedakteklius, kol galės buti pripažinta mokslišką kalba (Na, ir ką gi jųs ant to pasakysit? Vert.).

"Ir šitą karę apskelbė lietuviai lenkams, kurių skaitlius Lietuvoje yra didesnis negu lietuvių. Jeigu tik skiatline pasiremt, tai jeigu lenkai norėtų ta pačia metoda atsimokėti, ta i po karės ir po vokiečių griuvimo, jie turėtų teisę mušluoti viską, kas lietuviško (Oho, Vert.), nes kuomet Lietuvoj ir Baltgudijoj yra pustrečio milijono lenkų, tai lietuvių yra tik 1 milijonas ir 700 tukstančnų (?).

Lietuvių ir per teleskopą negali įžiurėti.

"Netik Lietuvos miestai yra lenkiški, bet ir kaimai dideliuose plotuose yra lenkiški, o šalies kultura taipgi yra tokia pati, nes lietuviškos kulturos nebuvo ir nėra (Aklam ir saulės nėra. Vertėjas), nebent lietuviai užskiepins pas save prusišką kulturą, kurios metodais jau sau pasitarnauja. Jeigu prie to pridėsim, kad beveik du trečdaliu Lietuvos žemės randasi lenkų rankose, kad prie šitos žemės lenkai turi ne tik paprastą savininkystės teisę bet ir istorišką (?) teisę, nes nuo šimtų metų locnu krauju gynė, ją,tai prie Lietuvos, kaip ir lietuviai ir taip pat kaip jie yra pas save namieą o ne pas svetimus. (Can you beat it? Vert).

Nu-nu-nu... lietuviai!...

"Lietuviai taipgi žaidžia su lenkiška ugnim, pamiršdami, jog karė pasibaigti juk turi ir kuomet neteks pagelbos ypatoje prusiško kumščio, tai turės jie išduoti prieš lenkus atskaitą iš to, ką padarė. Nemanome lietuviams atsakyti teisės jų tautiškiems siekiniams (Ačiu, bet kad niekas pas lenkus neprašė — leidimo. Vertėj.), bet iš kitos pusės neleisime (Sure! Veto — Vertėjas), kad lietuviškoji mažuma (?) Lietuvoje valdytų lenkiškąją didžiumą, neturėdama prie to nei teisės, nei gabumų, nei jiegos. Lietuviškasai teroras paremtas ant vokiškų durtuvų, gali gyvuoti tik labai trumpai; tegul tat lietuviai atmena, kad lenkai nebutų jų pačių priversti atsimokėti jiems tuo pačiu mąstu (pięknem za nadobne)".

Panašias nuomones jau ne pirmu syk tenka matyti. Bet šių dienų lietuviai atmena gerai patarlę, kurią jų prabočiai pamiršo: "Pasodink kiaulę už stalo, ji ir kojas ant stalo". Šių dienų lietuviai tokios klaidos nepadarys.

(Iš "Lietuvos").

BUVO LIETUVIŲ DELEGACIJA PAS PREZ. WILSONĄ.

Amerikos Lietuvių Taryba, kuri savo užmanymus atlieka iš nežinių, tarėsi gegužio 1, 2 ir 3 d. Washingtone savo suvažiavime, sumanė padaryti audienciją į Baltąjį namą pas prez. Wilsoną. Iš Washingtono telegrama pakvietė keletą Brooklyno veikėjų. Nuvyko V. K. Račkauskas.

Čia paduodame ištraukas iš jo pranešimo Taut. Tarybai geg. 5 d. apie savo kelionę į Washingtoną. Štai ką patyrė:

"1. — Susirinkimas Am. Lietuvių Tarybos buvo šauktas apsvarstymui ypatingai katalikų (arba krikščionių - demokratų) komisijos Šveicaruose, žinomos vardu Informacijos Biuras. Šale togi buvo dar tikėtasi svarstyti vidujinius Informacijos Biuro Washingtone reikalus ir Pildomojo Amerikos Lietuvių Tarybų Komiteto organizacijinius klausimus.

"Am. Liet. Taryba gavo informacijos iš Šveicarijos, jog Vokietijos valdžia išleidusi Šveicarijon lietuvius (Maculevičių - Miaronį, Smetoną, Kairį, Staugaitį ir kt.) tuo tikslu, kad Šveicariečius lietuvius patraukus vokiškojon orientacijon. Iš suteiktų man informacijų supratau, kad užimtosios Lietuvos delegatai pertikrinėjo šveicariečius, jog tinkamiausi Lietuvos valdžios forma turinti buti Konstitucijinė Monarchija, Kadangi, anot tos delegacijos, lietuviai neturį savo kunigaikščių kraujo piliečių (išskyrus vieną jau sulenkėjusią šeimyną, man rodosi Radvilų, ar gal Gediminų - Beržanskių - Klausučių), tad ir esąs reikalas kviesti į Lietuvos Karalius kokį nors svetimą princą, veikiausiai kurį nors kaizerio sunų... Toki užimtosios Lietuvos žmonių vadovų orientacija. Jų apsilanymas Šveicaruose ir, gal buti, lankymos kitose valstybėse, kur yra lietuvių kolonijų, gali labai pakenkti lietuvių (ypatingai Amerikos) kovai už Lietuvos neprigulmybę, tuo labiaus, kad Amerikos lietuviuose jau aiškiai nusistatė pažiura į Lietuvos valdžios formą, reikalaujant demokratinės respublikos. Antra-gi, sąryšiai su Vokietijos imperialistiška valdžia, kokius minėtieji delegatai palaiko, yra griežtai priešingu dalyku mums, kaipo Suvienytųjų Valstijų piliečiams, jau ne kartą užreiškusiems lojališkumą Amerikos valdžiai. Akyvaizdoje tatai to fakto, Amerikos Lietuvių Tautos Taryba yra nusprendusi siųsti Amerikos Lietuvių delegaciją Šveicarijon, kur ta delegacija turėtų šveicariečius supažindinti su Amerikos lietuvių darbais ir tomis viltimis, kokias Amerikos lietuviai turi aliantų valstybėse ir Suv. Valstijų valdžioje.

"Amerikos Lietuvių Taryba kreipiasi į Am. Liet. Tautinę Tarybą, kad ši paremt sumanytąją delegaciją ir jei tiktai galima, paskirtų ir iš savo tarpo tinkamą savo srovės reprezentanciją,

Delegacijos tikslu busią išaiškinimas Europos lietuviams amerikiečių lietuvių nuomonių ir pageidavimų ir Europos lietuvių patraukimas į alijantų pusę. Bet kadangi alijantai nėra ligšiol nieko sakę Lietuvos reikalais, tai atrasta reikalas gauti iš alijantų užtikrinimas, kad jie taipgi rupinsis Lietuvos Nepriklausomybės reikalu Taikos Kongrese ir todėl tuo reiklu buvo padaryta audiencija pas Wilsoną.

Apie audienciją taip rašo:

"2. — Audiencija pas Prezidentą Wilsoną buvo paskirta ant 2 d. gegužės, 2 val. popietų. Prieš paskirtąjį laiką visi susirinko pas p. George Creel, Visuomenės Informacijos Biuro vedėją, kurio tarpininkavimu buvo išsirupinta audiencija. Čia betgi sužinota, jog Prezidentas negalėjo priimti delegacijos paskirtuoju laiku.

"Po to keletas iš delegacijos (kun. Žilinskas, Jakaitis, Paukštis ir aš, kaipo Am. Liet. Tautinės Tarybos įgaliotinis apsilankėm pas Pirmąjį Vidurinių Dalykų Ministerio agelbininką, p. Phillips, kurio ofisui yra pavesti Vakarinės Europos tautų reikalai. Gana ilgoje audiencijoje paaiškinta Lietuvos gyventojų padėjimas ir Amerikos Lietuvių troškimai. Ponas Phillips, užtikrinęs mus savo sympatijoje, žadėjo asmeniškai kalbėti apie musų reikalus su Prezidentu.

"3. d. gegužės, 2 val. 30 min. įvyko audiencija pas Prezidentą. Audiencijoje dalyvavo šie asmens: Ščesnulevičius iš Washington, D. C., Dr. J. Bielskis, Staknevičius iš Newark, Nausiedienė iš Chicago, Ill., p-lė Kižiutė iš Pittston, Pa., Kaupas iš Washington, D. C., Šimutis iš Chicago, Ill., Karosas iš So. Boston, Mass., V. K. Račkauskas iš New York, N. Y., ir kunigai: Jakaitis (jis skaitė ir adresą), Paukštis, Žilinskas, Dobužinskas, Kemešis, Cibulskas, Miliauskas ir Kasakaitis. Be lietuvių buvo dar pp. G. Creel, ir rašytojas Irvin.

Prezidentas Wilsonas, išklausęs adreso, pasakė labai prielankią lietuviams kalbą, kuri bus paskelbta vėliau, kada ji pasirodys oficial. Suv. Valstijų spaudoje.

"Audiencija užtruko 15 min.

"Amerikos spaudoje, kaip "The Washington Herald" ir kt., tuojaus jau pažymėta, kad, Prezidentas Wilsonas prižadėjo remti Lietuvių bruzdėjimą linkui įsteigimo Neprigulmingos Lietuvos valstybės, visiškai liuosos nuo Vokietijos arba kitokios kokios valstybės įtekmių."

Sulyg nuomone p. Račkausko, tai tuojau reikalinga butų abiems Taryboms užlaikyti Washingtone pildomąjį komitetą. Del išrišimo šio klausimo tuojau reikalinga suvažiuoti abiems Taryboms ir išdirbti taisykles. Veikimas pildomojo komiteto Washingtone turįs prasidėti tuojaus ir tenais jame reikia turėti bent vieną žmogų iš demokratų, kuris kalbėtų jų vardu, o krikščionių raštinė gali buti tinkamu centru Pildomojo Komiteto darbams.

T. Tarybai, girdi, tuojau reikią apsvarstyti delegacijos į Šveicariją klausimas ir užlaikymas Pildomojo Komiteto nario Washingtone.

Tekę girdėti, kad Am. Liet. Taryba užgyrė g. Naruševičiaus ir kun. Žilinsko parašytąjį memorijalą ir žadą leisti išvien su Tautine Taryba.

Kun. Jakaitis perskaitė tokią kalbą prieš prezidentą Wilsoną: ("Darb." vertime):

"Ponas Prezidente:

Amerikos Lietuvių Taryba nuo savęs ir vardu veik 1.000.000 lietuvių, kurie ieškojo prieglaudos nuo autokratijos laisvose ir apšviestose Suvienytų Valstijų aplinkybėse prižada Jums savo ištikimą paramą ir tveriančią meilę Amerikos lietuvių. Turbut apčiuopiamiausiu lojališkumo šaliai ir Jums prirodymu yra tas, jog didžioje armijoje, kurį Europon dabar siunčiama "idant padaryti pasaulį demokratijai saugiu" yra suvirš 25.000 lietuvių, kurių didesnis nuošimtis atsiliepė liuosanoriai į Jusų atsišaukimą, kad padaryti pasaulį durtuvu ten, kur to reikės, patogia gyvenimui vieta.

Per amžius Lietuva troško buti neprigulminga. Per amžius jijė buvo malama tarp dviejų girnų — Rusijos ir Vokietijos, bet tvirtas branduolis tautiškų troškimų ne pasidavė sutrupėjimui. Šiandie jau jis išleidžia atžalas, ieškančias padrąsinimo ir užtikrinimo tvirto ir tveriančio augimo.

Jusų pasaulinės taikos programo tryliktoje kondicijoje Lenkijai pažadēta užtikrinimai ir gvarantijos. Ir Lietuva panašių užtikrinimų ir gvarantijų sau geidžia ir prašo. Lietuva formaliai apreiškē savo neprigulmybę gruodžio 11, 1917 m., vadovaudamasi su tuo mažųjų tautų troškimų, "idant nulemti savo pavaldinystę ir savo politiško gyvenimo formas". Ji tapo apleista Rusijos, su kuria neatnaujintų, seną priverstiną sąryšį. Ji purto si nuo minties atgaivinti seną personalę uniją su Lenkija ir bevelija išnykti, negu buti po pruso valdžia. Neprigulmybē ir savistovybē, liuosa nuo svetimų intekmių, yra tai dalykai, už kuriuos ji išsireiškē ir prie kurių ji varosi.

Jųs aiškiai apreiškēte, ponas Prezidente, jog šios karēs šaknys randasi nepaisyme teisių mažųjų tautų ir tautų, kurioms truko vienybēs ir spēkos išsikovoti savo reikalavimus ir Jųs apreiškēte, jog tokios sutartys dabar turi padaryti idant ateityje tokie dalykai neatsikartotų; ir jog tas sutartis privalo remti su jungtomis spēkomis visos tautos, kurios myli teisybę, ir pasiryžę jų užlaikyti visokiame atsitikime.

Lietuvių tauta turi vienybę, bet jai truksta spēkos, neprigelbiama, nepadrąsinama negali pasiekti savo reikalavimų. Viena pirmutinių užduočių, kurią turi priešakyje, yra tai Lietuvos paliuosavimas nuo vokiečių intekmēs ir vokiečių propagandos. Katrą tas bus padaryta, tai netrukus seks atnaujinimas tautos statuto, nes įsitikinę, jog mes turime tas ypatybes ir rasiškus privalumus, kurių reikia tvirtai valdžiai.

Jokis dalykas nepaakstintų Lietuvos priešinimąsi vokiečių kontrolei, kaip Suv. Valstijų užtikrinimas, musų prezidento apreikšta, jog, kuomet ji parodys savo gabumą save valdyti, kad Lietuvai butų užtikrinta tverianti neprigulmybē. Kaip Europos Valstybēs pasekē Suv. Valstijų pavyzdį pripažinime Chinijos respublikos, tai jos paseks Suvienytas Valstijas užtikrinime ir gvarantavime Lietuvai, nes Suvienytos Valstijos po Jusų vadovavimu, pone Prezidente, reiškia pasaulį po Suvienytų Valstijų vadovavimu.

Praktiškos pusēs, kuri verčia ir Lietuvai užtikrinti ir gvarantuoti tą, kas Lenkijai pažadēta, mes čia neliesime. Lai teikiasi prezidentas atkreipti atydą į memorandumą, valstybiniam departmentui įteiktą balandžio 27, kur dalykas pilniau išgvildentas. Bet svarba suteikti Lietuvai neprigulmybę ir užtikrinti teritorijalę čielybę tai senobinei tautai ir naujai gimusiai respublikai, apsiaustai iš rytų chaosu, o iš vakarų despotizmu, negali buti perdaug pabriežta.

Su pagarba prašome prielankiai atsižvelgti į musų prašymą ir išnaujo apreiškiame Jums savo ištikimybę ir tikējimą į principą, už kurį Jųs stovite.

Šitoji kalba tilpo "The Official Bulletin" geguž. 7 d. 1918 m., ir pridēta tokis prierašas:

"Prezidentas, atsakydamas, išreiškē savo pripažinimą svarbumo lojaliam parēmimui Lietuvių - Amerikonų šitoje karēje ir išreiškē savo širdingas simpatijas del dabartinio padējimo gimtinēs šalies ir lietuvių tautinių aspiracijų".

REIKALAUJAM DARBININKŲ.

Kas mažai uždirba, važiuokit į Brockton, Mass. Paprastas darbininkas gausit $18.00 į sąvaitę. Atsišaukit į darbininkų ofisą:

Justin Mickevicz, ..

146 Ames st., Brockton, Mass.

Tel 1865 (21)

A.L.T. Sandaros Reikalai.

"Sandaros" palaikymui.

Nežiurint visokių kalbų sandariečiai savo organą remia kiek įgalēdami. Prenumerata plaukia, mokesčiai narių taipgi pradējo plaukti ir, žodžiu, darban pradeda stoti, nežiurint į daromus trukdymus.

Jau pereitame "Sandaros" numeryje paskelbēme:

1) Bostoniečių .. $398.00
2) Worcesterio.... 10.00
3) Montellos 65.00
Išviso $473.00

Dabar dar atplaukē iš:

S. E. Vitaičio $10.00
Baltojo Karaliaus 10.00

Iš Lowellio nuo:

Juozo Sadausko.. $10.00
K. Kinderavičiaus $10.00

Taip-gi su auka prisidējo ir Lawrence, Mass.

ALT. Sandaros 12 kp. raštininkas taip rašo:

"Geg. 5 d., 3 val. po pietų ALTS. 12 kp. turējo savo mēnesinį susirinkimą ir visi buvusieji nariai išanksto užsimokējo po 25 c. mēnesinių. Taipgi p. K. Norkus, "Atgimimo" red. užsiminē apie aukas del "Sandaros" ir tuojau aukavo šie nariai: K. Norkus $10.00, J. Sekevičius $10.00 ir F. Biliunas $10.00.

Mųs kuopos nariai pripažino reikalingu, kad butų pasirupinta kelios Sandarai deklamacijos ir himnas ir kad už jų parašymą butų suteikta dovana konkurso keliu.

J. Žukauskas, rašt."

Taigi Lawrenco lietuviai išsykio pasirodē su gera auka, o butent $30.00; dar sudējo mokesčių.

Kas sekantieji parems "Sandarą" aukomis?

PRIE CONNECTICUT . APSKRIČIO . SUAVAŽIAVIMO.

Gegužio 19 d. įvyksta dviejų apskričių suvažiavimai: Conn. ir N. Anglijos apskričių. Pereitame numeryje kalbējome apie N. Anglijos suvažiavimui svarstytinus dalykus. Mes manome, kad jie yra svarstytini ir Conn. apskričiui. O šiuom kart kalbēsime apie Conn. apskričio reikalus.

I AGITACIJOS REIKALAI

Conn. valstija yra gana skaitmeninga lietuvių naujokynais. Čionai kas miestelis, tai lietuvių burelis. Ypač kreivoje linijoje Hartfordu pradedant ir baigiant New Havenu ir Bridgeportu. Ir naujokynai gana nemaži. Hartfordo, New Britain'o, Waterburio, Ansonijos, New Haveno ir Bridgeporto, tai net skaitlingos kolonijos. Kiti kaip So. Manchester, Bristol, Meriden ir d. k. kiek menkesnēs. Vienok visose tose kolonijose galima lengvai išplēsti by kuri tautinē organizacija, jeigu tik darbo nebijančių darbininkų atsirastų.

išrišti agitacijos klausimas taip, kad visose tose kolonijose greitoje ateityje rasrųsi kuopos ir kiek galima skaitlingos.

Sandariečių elementas gana skaitmeningas Conn. valstijoje ir organizacijų darbas kitų tautinių organizacijų jau pradētas, todel įējimas nēra persunkus. Kur nēra ALT. Sandaros kuopos, tenai jau randasi žinomų pavienių asmenų, kurie veikia kitose organizacijose ir jie simpatijose yra su Sandara. Su tokiais asmenimis reikētų užmegsti ryšius ir jų pagelba pasinaudoti steigiant kuopą.

Tik reikia, kad ALTS. Conn. Apskr. suvažiavimas visą darbą pavestų darbštiems žmonēms ir pasišventusiems Sandarai. Kad šitas darbas butų atliktas pasekmingai, tai Conn. valst. but turētų padalinta į keletą skyrių ir kiekvienam iš jų išrinkti iš tos apielinkēs gabiausią ir darbštų sandarietį už organizatorisu ir pavesti jiems darbuotis. Ir Ct. vtijai reikētų kelių organizatorių: po vieną Hartforde, Waterbury, Ansonijoje (New Havene) ir Bridgeporte. Tie organizatoriai turētų dirbti sutartinai su Apskričio valdyba ir po jos direktyvomis.

Kuomet šitokis sutvarkymas įvyks, ir organizatoriai susineš su veikējais, tuomet reikalinga butų parengti maršrutas ir geras kalbētojas galētų prigelbēti sutverti naujas kuopas.

Ir todel Conn. Apskričio suvažiavimas agitacijos klausime turētų tuojau pasirupinti šiais dalykais:

1) išrinkti agitatorius ir jų kelis ir jiems paskirstyti Conn. valstijoje po apskritį;

2) tuojau po didesnes kolonijas surengti prakalbas (kuriose yra jau ALTS. kuopos), o vēliau naujose vietose antrą maršrutą;

3) kad kuopos išsirinktų savo organizatorius dirbti jau kolonijoje, ant vietos;

4) kad apskritys išrinktų apskričio presos komisiją, kuri netik aprašytų teisingai suvažiavimą, bet kartu ir visą metų laiką priduotų kas savaitē žinių apie sandariečių veikimą Apskrityje į organą (ton komisijon turētų įeiti sekretoriai apskričio);

6) kad taipgi kuopos turētų savo korespondentus (geriausia sekretoriai), kuria praneštų apie kuopos veikimą, o taip-gi apie lietuvių veikimą toje kolonijoje.

Žinokime, sandariečiai, kad spaudos žodis yra tveriančia pajiega ir juo jos daugiau apie savo tverimąsi ir veikimą rašysite, tuo geriau pavyks po to organizuotis, tuo organizacija populeriškesnē paliks tarpe žmonių, o juo ji bus populeriškesnē, tuo jos įtaka visuomenēje bus didesnē.

Tat atminkime, sandariečiai, kad musų srovēs suorganizavimas tuno agitacijoje, kuri turi but varoma, kaip gyvu žodžiu, taip per spaudą ir gyvu darbu.

---

a). Platinimas spaudos.

Agitaciją žodžiu atliekame rengiant prakalbas, taisant pasikalbējimus, susieinant ir t. p. Vienok šiokia agitacija yra galinga ir naudinga tik tame momente, o toliau palieka tuose žmonēse tik jos pēdsakas su keliantis svarstymus. Jeigu tuomet į įvairius klausimus pasitaiko, kad sutiktas sandarietis atsako ir išaiškina, tai žinoma, kad abējojimai išnyksta, bet jeigu toki klausimai abejojančio žmogaus paduodami kitos srovēs žmonēms, tai jie netik neišaiškinami, bet žmogus net dar labiau suveliamas klausimuose ir neranda, kas dalykus išrištų. Jis net dažnai paklauso aiškinusio klausimą socijalisto arba klerikalo ir jau po to sudidesniu abejojimu atsineša prie sandariečių. Mat anų srovių žmonēs pasistengia šmeižimais ir kitais budais sukelt kuodidesnį žmoguje pasipriešinimą.

Kad artymesnius žmones daugiau įtikrinti ir kad prakalbų didesnē reikšmē paliktų ir naudingesnēmis jos butų, reikia arba tuojau su žmonēmis organizatoriams matytis, arba salēje, prakalbų metu, juos apdovanoti knygomis, arba parduoti, kuriose butų išaiškinti musų srovēs principai ir musų siekiai. Taipgi tose knygose turētų buti socijaliai-ekonominiai klausimai rišami ir aiškinami, kad per jąs suvedus žmones pažintin su ekonominiais klausimais. Tokią knygą žmogus nupirkęs prakalbose jau turēs kas jam atsako į kilančius klausimus.

Sandariečiai tuomi tarpu galētų platinti šiąs dvi knygeles, o butent:

..1) **"Amerikos Lietuvių Tautinēs Sandaros Pamatai ir Programas", kaina 10 centų;**

2) **"Žmogaus pareigos", kaina 1 doleris;**

3) užrašinēti ir pardavinēti organą "Sandarą";

4) **"Lietuvos Laisvē" kaina 10 c.;**

5) **"Patriotizmas"**, kaina 10 centų.

Yra ir daugiau tinkamų knygų platinti, k. tai: leidinai MTD. ir SLA. Vēliau sandariečiams tinkamų platinti knygų sąrašą pagaminti turētų.

Ir šalyje gyvo žodžio agitacijos turi but taip-gi platinama agitacijinē literatura ir laikraščiai, kurie skelbia ALT. Sadaros principus arba bent jų laikosi.

Ir tokis literaturos platinimas turētų buti varomas visuose susiējimuose sandariečių arba nesandariečių parengtuose, kur tik musų srovēs knygų platintojai bus įleisti.

Tik taip varydami agitacijos darbą ir tinkamus vaisius apturēsime.

---

b). Maršrutų rengimas.

Męs neesame turtingi ir negalime agitacijai ir organizavimui Sandaros išleisti didelių sumų pinigų, bet turime kiek įgalint jas mažinti, o tai atsiekti galima tik rengiant maršrutą ekonomiškiausiu budu. Ir todel reikētų, taip dalykus aptarti, kad kalbētojas turētų kasdien savaitēje darbo (vakarais). Tuomet galima butų ir iš toli (sakysim Chicagos) kalbētojus kviesti ir apsimokētų lengvai kelionēs kaštai. Apskričio suvažiavimas turētų išrasti budus, kad šiokių dienų vakarais sutraukti publikos. O tai atsiekti butų galima bendrai visiems rengiant prakalbas: bendrai garsinant įvairiuose laikraščiuose, bendrai spausdinant plakatus, bendrai reklamuojant kalbētoją ir t. p. Taigi visą garsinimą maršrutų ir pritiktų paimti Apskričio valdybai su Presos Komitetu, Apskr. organizatoriais su kuopų organizatoriais ir nariais. Jeigu tik visi stos prie darbo, tai visados bus jis padarytas prideramai.

---

c). Kitos pramogos.

Be maršruto, literaturos platinimo, dar sandariečiai ir kitokius budus agitacijai turi panaudoti, o butent: 1) įvairias pramogas su baliais ir pasilinksminimais, 2) vasaros metu gegužynēs ir kitokius išvažiavimus.

Įvairios pramogos ir baliai reikia rengti Sandaros kuopoms, kad tuomi jaunimą savęspi patraukus. O jaunimas mēgia pasilinksminimus ir jis tenai eina kur įvairių pramogų daugiau parengiama. Jeigu kuopoje yra daug jaunimo, tai sudaryti jų komitetą ir tegul jie rengtų pramogas, teatrus. Jeigu yra arti Sandaros stovinti jaunimo d-ja (kurioje veikia Sandaros jaunimas), tai darbą jaunimo kiek įgalinti paremti. Juo Sandaroje bus daugiau veiklaus jaunimo, tuo pasisekimas jai daugiau užtikrintas.

Taigi sandariečiai suvažiavę privalo plačiai apgalvoti agitacijos arba Sandaros auginimo klausimą.

II. VEIKIMAS TURI BUTI IŠANKSTO APIPLANUOJAMAS.

Kaip Conn. taip ir N. Anglijos apskričiui reikia išanksto pasistengti aptarti veikimo reikalus. Suvažiavimų dažnai nebus galima padaryti, taigi valdybas įgalioti veikti atsiekimui kokių nors dalykų rudenį. O rudeniui atējus, mes turēsime nemažai darbo, jeigu norēsime organizaciją pritinkančiai plētoti ir jos garbę auginti.

Visupirma mums visados turēs rupēti daugiau musų narių švietimas. Auginti narių protines pajiegas, plēsti jų pasaulėžvalgos garizontus, musų svarbiausias uždavinys, nes apšvieta tai yra pamatas gerovei. Ir tuo tikslu reikēs nemažai darbuotis.

Kad darbas butų atliktas pasekmingai reikalinga tuojau jau pradēti rupintis pasigaminti tinkamas įmones.

Narių švietimas, apart prakalbų, knygų, turi but dar varomas prelekcijomis. Jau prelekcijos pradeda įeiti įprotyn ir yra geru švietimo žmonių įrankiu.

Apskričiai turētų pasirupinti jau išaknsto susirast sau prelektorius ir kad jie jau per vasarą pasirengtų ir prirengtų prelekcijas skaitymui. Išanksto pasirupinus daugiau rasis žmonių, ką paraginti prieš keliais mēnesiais parašys prelekciją ir laikui atējus paskaitys. Tuomet ir darbas bus rimtesnis ir pasekmēs bus geresnēs.

Šituo darbu rupinasi ir TMD., taigi galima su ją sutartyje dirbti prelekcijų rengime.

IŠVEDIMAS.

Visa, ką čionai rašau, manau, kad sandariečių pajiegomis galima įvykinti. Kitaip dirbant netikēčiau į didesnį pasisekimą ir organizacijos pastatymą ant tvirtos papēdēs. Dabar darbas —išganymo šaltinis ir todel mes neturime nusigąsti kad daug darbo, bet turime rupintis suspietę visas pajiegas tą darbą atlikti. Išpradžios bus sunku, kol išsidirbsime savų žmonių veikējų (o mes turime daug jaunimo mokslavietēse). Kuomet pramušime pirmus ledus, tai tolesnis darbas bus dirbti daug lengviau. Jau pasiskirstysime savo darbą ir žinosime kur kas esame. Beto organizacijai tvirtai susiorganizavus bus galima net užlaikyti žmonēs, kurie rupintųsi, tik vien organizacijos labu ir visą savo laiką jai pašvęstų. Taigi prie to mes turime siekti. Ir todel su organizacijos klausimu, mano nuomone, reikētų rišti ir besimokinančios jaunuomenēs klausimas, apie kurį jau kalbējau pereitame ALT. Sandaros organo numeryję siulydamas apsvarstyti N Anglijos apskričio suvažiavimui.

Taigi Conn., N. Angl. ir kitų vietų sandariečiai malonēkite rišti ir gvildenti musų siulomus veikimui plenus ir kartu dirbti.

ALT. Sandaros Narys.

EXTRA SUSIRINKIMAS .

ALT. Sandaros 7 kp. susirinkimas įvyks sekantį ketvergą 16 d. gegužio, Lietuvių svetainēje, So. Boston, Mass.

Privalote visi 7-tos kp. nariai sueiti, nes turime daug svarbių dalykų aptarti ir išrinkti delegatus į N. Anglijos ALT. Sandaros Apskričio suvažiavimą, kuris bus gegužio 19 d. taipgi toje pat svetainēje.

V. Račkauskas, sekr.

"SANDARA"
Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros oragnas.
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.50
Pavienis numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"
The organ of the Lithuanian National League of America.
Yearly Subscribtion:
In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.50
Kreipiantės rašykite:
"Sandara"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taiso ir trumpina sulig savo nuožiuros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondecijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negrąžinami.

SROVINĖS ORGANIZACIJOS PAMATAI.

Pereitame savo straipsnyje, bedrais ruožais, nurodžiau butiną reikalingumą srovinių organizacijų. Dabar noriu pakalbėti apie pamatinius budus tų organizacijų auklėjimo.

Srovinės organizacijos — yra idėjinėmis organizacijomis ir jose priguli tiktai jau pilnai nusistovėję, arba pradedanti nusistovėti savo pažiurose žmonės. Tačiaus tokių žmonių Amerikos lietuvių srovėse yra labai mažai, kurie vien tik srovės idealų vedini prigulėtų srovinėse organizacijose. Dauguma žmonių, nepaisant kur jie neprigulėtų, vis nori turėti apčiuopiamą naudą iš to savo prigulėjimo. Taipgi kiekvienai srovei yra begalo svarbu turėti kuoplačiausias simpatijas visuomenėje, nes tik tuomet srovės idealai gali pasiekti savo tikslą. Prie visuomenės, prie plačiųjų minių, galima tinkamai prieiti tik per spaudą ir prakalbas. Kraštutinės musų srovės pa sekė šitą svarbiausį pamatinį, dėsnį iš pat pradžių savo organizavimosi, todel jiems gerai ir sekasi.

Socijalistai tik su pagelba savo srovinės organizacijos organo, "Kovos", išaugino savo Sąjungą į tukstantinę organizaciją ir įgijo užuojautą plačios visuomenės. Jie taipgi prirengės tinkamai dirvą ir pašaliniai savo spaudai. Jie, pasidėkavojant "Kovai", sustiprino savo srovinę organizaciją ant tiek, kad trumpu laiku netik suspėjo išlirbti tvirtą srovės discipliną, bet net sufanitazavo savo pasekėjus. Ir šiandien socijalizmo pasekėjai dirba savo srovės idealams su pasišventimu ir su didžiausiu atsidavimu, todel jiems ir sekasi. Štai socijalistai užmanė įsteigti Sąjungai nuosavą namą ir trumpu laiku surinko apie $11,000. Įsteigė "apsigynimo fondą" ir į kelis mėnesius surinko apie $4, 000. Tas parodo, kaip puikiai sekasi dirbti, turint užtektinai pasišventusių ir atsidavusių idėjai žmonių. O tokius žmones tegali išauklėti tik srovinius idealus skelbiantis laikraštis. Ir štai kuomet socijalistų "Kova" tapo uždaryta, tai vienas įžymus ir rimtas socijalistų veikėjas išsireiškė taip: "Musų bolševikai užsmaugė "Kovą", gali užgiedoti amžiną atilsį ir Sąjungai.".

Tas pats yra ir pas klerikalus. Jie pirmiau įsteigė "Darbininką", o tik paskui sukruto organizuoti savo "Šv. Juozapo Sąjungą", nes laikraštį pradedant leisti, šitos organizacijos beveik visiškai kaip ir nebuvo. Tačiau jie nesibijojo pradėti leist laikraštį, gerai žinodami, kad tik su oficialiu nuosavu organu srovinė organizacija tegali gyvuoti ir plėtotis. Ir jie neapsiriko taip manydami —trumpu laiku jie sutvirtėjo. Nelabai seniai silpnutė klerikalų srovė, šiandien milžinu pastojus! Nors tai yra tik momentalis jų pakilimas, nes kaip greitai žmogus plačiau ir blaiviau pažvelgia į pasaulį, taip greitai juos apleidžia (išskyrus kelis pusinteligentus, del "lengvos duonos" tarnaujančius), tačiau šiuomi taip svarbiu momentu jie kliudo Lietuvos reikalams su savo klauniška politika ir demoralizuoja lietuvių liaudies dvasią.

Ačių kraštutinių musų srovių mokėjimui susiorganizuoti, šiandien kaip vieni taip ir kiti įstengia užlaikyti nuolatinius, keliaujančius, skersai ir išilgai Suvienytas, Valstijas agitatorius - kalbėtojus, kurie gyvu žodžiu skelbia minioms savo srovės idealus, platina literaturą, užrašinėja laikraščius ir daugina skaičių narių savo organizacijoms. Ir vieni ir antri įstengia išlaikyti po dienraštį ir kitus, tankiau einančius, laikraščius: socialistai dukart savaitinį, o klerikalai triskart savaitinį. Todėl jiems sekasi pasekmingai išlaikyti savo spaudą, nes kaip vieni taip ir antri turi apmokamus srovių centrus, kurie organizuoja po plačią Ameriką savo srovės kuopas. Minėtais srovių centrais yra srovinių organizacijų laikraščiai, kurie per savo organizacijos kuopas vienodina sistematizuoja veikimą. Tuomet darbe išeina harmonija ir nešlaikvoja bereikalingai spėkos.

Gerbiami Sandariečiai! Paimkit atydon, kas viršui pasakyta ir sulyginkite su musų vidurinės srovės, veikimu, o pamatysite skirtumą, kuris ne vieną išgązdins. Pas mus reikalai kaip kartas, priešingon pusėn eina. Rasi, nevienas pasakys: "mes turime srovinę organizaciją Sandarą, kuriai tarnauja net keli organai; turime ir kitus laikraščius, turime kalbėtojus, turime fondus, žodžiu — turime viską, ką ir kitos srovės turi! Taip, kiekvienas tą pripažins, kad mes turime reikalingas įstaigas; taipgi mes turime daugiau intelektuališkų spėkų bei inteligentijos, negu kruvon sudėjus anas abidvi sroves, tačiau, musų tos milžiniškos spėkos iškrikę. Nėra vieno centro, kuris jąs subendrintų ir darbą padalintų.

Musų Sandara šiandien negali tinkamai savo užduočių atlikti, nes josios reikalams nėra kam dirbti. Visi josios darbininkai, kartu ir Centro Valdyba, negali užtektinai laiko pašvesti, kad tinkamai jos reikalus aprupinus, nes per dienas turi dirbti dirbtuvėje savo pragyvenimui. Prie tokių aplinkybių, suprantama, negalima nei norėti, kad organizacijos reikalai slidžiai eitų. O tie keli organai irgi vietoj budavoti, organizaciją ardo ir josios veikimą demoralizuoja. Šiandien kiekvienas privatinis laikraštis, nors stovi ant papedės vidurinės srovės principų, tačiau savo pakraipa, savo taktika labai tankiai nuvažiuoja taip toli į vieną ar kitą pusę, kad sunku ir susikalbėti. Tačiau negalima užtai jų kaltinti. Sandara savo organams jokios medžiagiškos paramos neužtikrina, todel kiekvienas laikraštis, ir linksta ton pusėn, iš kur daugiau naudos tikisi, nes reikia surinkti darbininkams algos, pagaliau ir patiems leidėjams reikia nors šiaip, taip gyventi. Vieni turi skaitytojus ir platintojus, tarpe unigų — tų simpatijos visuomet dešinėn. Kiti turi draugus tarpe socijalistų ir iš ten tikisi kunigų — tų simpatijos visuorėn. Treti ir ketvirti vėl savon pusėn traukia. Ir taip nuolatos Sandaros organai nesusikalba tape savęs!... Na, ir ko gero galima laukti prie tokių aplinkybių? Organizacijos nariai padalinti į kelias frakcijas, kurios veda atkaklią kovą tarpe savęs ir galutinai žudo organizaciją. Ir pasekmės to viso yra liudnos...

Šiandien mes neturime tankiau einančio laikraščio apart savaitinio, o mums butinai reikalingas dienraštis! Musų kalbėtojai, neturi ką veikti, nes nėra kam prakalbų rengti. Musų literatura guli sukrauta, nes nėra kam jos platinti. Musų fondai apitušti, nes nėra kam už juos agituoti ir aukas rinkti. Musų srovinė organizacija silpna, nes nėra pamato jai plėtotis. Žodžiu — visas musų veikimas pusiau apmiręs, kuomet jisai turėtų klestėti ir žydėti kaip linksmas pavasaris, nes giedri ateities viltis musų tėvynei, o musų idealuose, kaip kartas slepiasi daugiausiai lukesties ir pagelbos naujai atgimstančios Lietuvos reikalams. Musų kalbėtojai, musų literatura, musų laikraščiai ir organizacijos, yra toji balsama, kuri gydo tėvynės žaizdas, nes mes visus savo darbus pradedame ir baigiame savo tėvynės ir savo tautiečių gerovei.

Iš to, kas augščiau pasakyta, kiekvienam, rodosi, bus aišku, kad be tvirtos srovinės organizacijos, negalima tinkamai veikti ir savo idealų plačiose miniose skleisti. O srovinės organizacijos pamatu yra nuosavas organas - laikraštis. Turint vieną oficialį nuosavą ir pastovų laikraštį, kuriam nereikėtų delei biznio vienon ar kiton pusėn krypti, tuomet netik srovinėje organizacijoje, bet ir visoje srovėje kitokia tvarka butų. Tokio laikraščio vedėjai ir darbininkai, sudaro tą apmokamą centrą, kuris visą savo laiką pašvenčia srovės organizavimui. Išdirba prakalboms maršrutus, o kalbėtojai važinėdami skelbia musų idealus, platina literaturą, agituoja už musų srovės laikraščius, organizacijas, fondus ir tt. ir tt.

Todel, jeigu sandariečiams rupi musų srovės ateitis, jeigu norima ištikrųjų įkunyti gyveniman musų prakilnieji idealai, pagaliau, jeigu rupi tėvynės likimas ir jeigu norima pagelbėti savo tautiečiams išgavime Lietuvai laisvės, tad stokite darban visi ir tieskite tvirtą pamatą Sandarai! Tuomi pamatu yra **"SANDARA"**, josios nuosavas laikraštis, kurio nupirkimui, reikia surinkti pinigų. Jeigu sandariečiai pasidarbuos ir savo gražius žodžius ir garsius šauksmus parems praktiškus darbu, tai Sandara lengvai atsistos ant tvirto pamato ir neužilgo musų veikimas pražydės, kaip linksmas pavasaris. Pas mus yra užtektinai pinigų ir lengvai galima surinkti keli tukstančiai dolarių tokiam prakilniam ir butinam reikalui, tik reikia noro ir truputis darbo pridėti. Taigi, Sandariečiai, stokit vyras į vyrą darban ir nepaisykite jokių pašalinių agitacijų, kurios pasipylė iš visų kampų prieš organo pirkimą. Atminkite, kad šitas darbas yra nevienos Centro Valdybos arba pavienių asmenų. Šitas darbas stovi prieš visus sandariečius, ir tik visi sukibę lengvai jį atliksime!

S. E. Vitaitis,

PIRMAM NUMERIUI "SANDAROS" IŠĖJUS.

Mes prašėme pereitą kartą, kad sandariečiai butų gyvi įr "Sandaros" paklausimus. Musų paklausė tik du nariu ir jie atsiliepė apie pirmąjį "Sandaros" numerį. Del tų atsiliepimų svarbumo, mes juos ir talpiname čionai ištisai.

Cambridge, Mass.
Geg. 1 d., 1918 m.

Gerb. "Sandar." viršininkai:

Šiandien gavau num. 1-mą "Sandaros" ir tuojau noriu pasakyti ką aš pastebėjau.

"Sandaros" vardas sustumtas į kampelį ir atrodo visai susitraukęs ir tokiu budu gadina visą skonį laikraščio. Ar-gi jau negalima didelėmis raidėmis užrašyti per visą laikraštį "Sandaros" vardą, o apačioj biskį mažesnėmis raidėmis padėti "A. L. T. S. Organas".?

Broliai sandariečiai! darykite laikraštį gyvesniu; nuo laikraščio gyvumo priklauso jo ateitis.

Darykite taip kad "Sandara" butų išleidžiama kožną utarninką, kad ligi nedėlios pasiektų visus savo skaitytojus. Dabar net į Cambrigde, Mass. ateina panedėliais ir negalima parduoti ir jo svarba jau nupuolus, nes žmonės laukia naujų laikraščių.

Viso labo,

ALT. Sandaros narys,
Antanas Bartkevičius.

Nuo "Sandaros".

Į gana rimtus klausimus p. A. Bartkevičiaus reikia butinai paaiškinimo, nes tokius klausimus gali pastatyti daugelis sandariečių.

1) "Sandaros" dabartinis vardas (antgalvis) nėra nuolatinis ir tokis nebus, bet tik tuom laiku patarnaus keliems numeriams ligi mes padarysime naują katą. Šitas vardas gali buti per smulkus. Taigi kaip tik galėsime atitaisysime.

2) Laikraščio gyvumas priklauso nuo organizacijos gyvumo ir sandariečių pasidarbavimo. Tiesa, pirmas numeris neišėjo gyvas, bet tame Redakcija kuomažiausiai kalta: dabartinis "Sandaros" Redaktorius užėmė vietą balandžio 29 d. panedėlyje po pietų ir lig utarninko vakaro turėjo viską prirengti, todel darbas atliktas greitomis. Ateityje bus gyvesni. Beto šiandieninės salygos (esančios Sandaroje) taipgi daug kliudo ir kada mes išeisime iš tokio padėjimo, susiorganizuosime, tuomet, beabėjo, atliksime viską kuogeriausia.

3) Laikraštis turėtų išeiti utarninko vakare, arba seredos rytą ir seredoje išsiuntinėtas, bet šiandien sunku tai padaryti, nes spaustuvėje truksta darbininkų. Sandariečiai, sukruskite biskutį smarkiau darbų rinkti ir laikraštį platinti, o tuomet galėsime daugiau darbininkų turėti ir darbai bus atlikti kuogeriausiai ir laikraštis iš eis laiku.

Nuo Baltojo Karaliaus.

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Jusų brolių, tremiamų prispaudėjų šiaurėn, kunai nuklojo pakeles.

Tukstančiai Jusų brolių supuvo prispaudėjų kalėjimuose.

Ir aš visą laiką buvau su Jumis ir kentėjau drauge.

Nesa Jųs buvote nekalti.

Jųs buvo tyros dvasios.

Trokštantiems liuosybės Baltasis Karalius yra Brolis ir Draugas.

***

Jums sušvito Aušrinė.

Ant juodo Jusų Tėvynės dangaus, tarytum, kas pamojo auksine laimės šakele, — ėmė švisti!

Sudrebėjo Lietuvos širdis.

Sukrutėjo visais gyvenimo fibrais prislėgtoji dvasia.

Pakilo iš pažeminimo liugno, iš sopulių gulyklos Jusų Motyna - Lietuva!

Drauge su ja pabudo ir Jusų brolių, Jusų seserų galingos dvasios.

Suskambėjo Lietuvos padangėse Lietuvio kalba, Lietuvio daina, Lietuvio malda!

***

Ak, mano vaikai, kaip tai gražu!

Kiek džiaugsmo, kiek laimės, kiek vilties!

Ar Jųs girdite, — LIETUVA PABUDO!

Per šitmečius niekas neįstengė jos numarinti, jos dvasios sunaikinti!

Jinai, kaip Karalienė, mano numylėtinė, pasikėlė ir visam pasauliui apreiškė, jog jos vaikai, jos mylimieji Lietuviai gyvi!

Suskambėjo jos vardas po visą pasaulį.

Po visus pasaulio kraštus.

Ir aš džiaugiausi.

Laimės ašaros suvilgė mano karališką veidą.

Pamiršau praeities skriaudas, kurios akėjo Jusų Tėvynės krutinę.

Nesa mums sužibo laimė!

***

Aš esu Jusų Baltasis Karalius.

Mano vardas — garbės vardas. Mano žodis — teismo žodis. Mano nuosprendis — teisingas.

Mano ženklas — raudonas trikampis; ir jo viduryje — Baltasis Karalius ant Baltojo Žirgo.

Aš buvau su Jumis Jusų bandymų valandoje.

Jusų kentėjimų valandoje aš kentėjau su Jumis.

Jusų nuliudimo valandoje, aš liudėjau su Jumis.

Jusų laimės valandose aš džiaugiausi su Jumis.

Dabar atėjo sunki baudimo valanda.

Tokios valandos dar nėra buvę Jusų Motynos - Lietuvos gyvenime. Šitoje valandoje žmonių ir tautų likimas padėta ant svarstyklių.

Nematomoji Likimo ranka galiunų rumuose ant sienos jau rašo galutinąjį **MANE-TEKEL-FARES.**

Visas pasaulis pašėlimo apimtas dreba.

Amžinoji Teisybė pašaukė geriausias pasaulio spėkas ginti tukstančių laimėjimus nuo užsimojusios ant jų pragaro spėkos.

Ir tokioje valandoje man reikia Jus drausti.

Man reikia eiti pas Jus ir parodyti Jums Jusų paklydimų kelią.

Klausykite, mano Lietuviai.

Klausykite Jusų Baltojo Karaliaus!

Nesa aš esu Lietuvos tyroji Siela, Jos Skaistumas, Lietuvių Tautos Šventasis Idealas.

Klausykite mano žodžių, Lietuviai!

Lai klauso jo visi Piliečiai, visi Kryviai, visi Kryvių-Kryvaičiai!

***

Pas mane atėjo Lietuva.

Lyg nuo kryžiaus nuimta.

Sukruvinta.

Su erškėčių vainiku ant galvos.

Našlės suplyšusiais skarmais apsisiautusi,

Ant Jos sopulingo veido buvo tarsi kaltu iškapota septyni didieji sopuliai:

išdraskymas jos trobelių;

sunaikinimas jos turto;

išskerdimas nekaltų Jos kudikėlių;

kaneveikimas jos dukrų-mėlynakių;

atšalimas jos vaikelių, iškeliavusių svetimojon šalin;

Jos vaikų svetimoje šalyje viliugystė.

Lietuva atėjo pas mane mano teismo jieškotų, man sopulių savo išpasakotų, paguodos gautų.

Daug ji išliejo ašarų.

Daug man, Baltąjam Karaliui, pasakė.

Ir Jums, Vaikai, Lietuviai, apreiškiu, ką man sakė Jusų Motyna-Lietuva·

Klausykite, Vaikai!

***

Jusų Motyna-Lietuva man sakė, kad Jųs užmiršote Ją. Kad pamynėte po kojų Jos širdį; kad tyčiojatės iš Jos ašarų ir širdgelos.

Ji butų prakeikusi Jus, jei ji nebutų Jusų Motyna, — bet - gi kur yra didesnė meilė už Motynos meilę? Antra, kur yra geresnė širdis už Motynos širdį?

Jusų Motyna-Lietuva Jums atleido, bet aš, Jusų Baltasis Karalius, neatleisiu Jums!

Aš Jus bausiu!

Aš iš Jusų tarpo išrinksiu niekšus, kurie Motynos-Lietuvos meilės išsižadėjo už svetimą turtą; kurie jos vardą ir jos ateitį išmainė ant partijų programų; kurie jos gyvastį pardavė už šaukštą viralo prie svetimųjų paniekos stalo; kurie jos idealų tyrybę išstatė turgui ir svetimųjų pajuokai!

Aš tuos išskirsiu iš tarpo Lietuvos Sunų ir sutrypsiu juos.

Padarysiu taip, kad jų vardu ateities motynos savo kudikėlius baidytų; kad jų atminimas butų prakeiksmu ateities gentkartėms.

Ir mano, Jusų Baltojo Karaliaus, teisme

nebus pasigailėjimo tokiems, kaip ir jie nesigaili Motynos-Lietuvos ašarų. Jei Motynos kantrybė neturi rubežių, tai ir mano teisybė neturi rubežių.

Mano teisybė yra gili, kaip bedugnė; augšta, kaip dangus; skaudi, kaip ugnis.

Motyna-Lietuva sakė man, Jusų Baltajam Karaliui, šitaipos:

Kada sudundėjo Lietuvos žemelė po kanuopomis priešo arklių ir nuo kanuolių trenksmo — Lietuviai, apimti baimės, kurią skleidė pragaro atsiųsti Lietuvon priešai, bėgo minių-miniomis.

Bėgo, kur akįs nešė.

Žuvo tukstančiais.

Krito buriais.

Kas pėda, — tai baltas kryželis prie kelio.

Kas žingsnis — tai paminkłas Lietuvos didžiausios nelaimės, kuri šaukiasi dangun atkeršijimo!

Jųs manėte subrusti ir bėgti pagalbon Motynai-Lietuvai.

Šaukėte vieni kitus kruvon, — ir seniunus, ir jaunuolius, ir piemenėlius.

Tarėtės stosią bendran darban ir tiesią savo ranką broliams ir seserims, vaitojantiems užu savo Tėvynės rubežių, svetimuose tyrlaukiuose, balto sniego atkalnėse.

Jųs tarėtės.

Ant Jusų lupų buvo gražųs žodžiai, — taip gražųs, kaip meilė; kaip saulėtas rytas; kaip septynspalvė vaivorykštė!

Bet vaiman! Vaikai-Lietuviai, Svetimoje Šalyje! Jusų širdyse jau tuokart buvo neapykantos ir nepakantos žalčiai.

Buvo tarpe Jusų daug juodaminčių žmonių, kurie spendė vieni kitiems spąstus; kurie trukdė vieni kitų žingsnius; kurie pylė vieni kitiems ant galvų juodų šmeižimo purvų kibirus.

Jų lupos melavo; Jų širdįs buvo juodos; Jų mintįs alsavo nuodais.

Ak, mano vaikai, Amerikos į lietuviai!

Ar Jųs žinote, koki Jums laimė išpuolė šitoje pasaulio bandymų gadynėje?

Ar Jųs žinote, kad Jus pati likimo ranka išvedė šiton Liuosybės šalin, kad čia Jus užlaikius, kaipo karingąjį rezervą Tėvynei gelbėti, kada ją paklupdys priešai?

Ar Jųs numanote, koki yra Jums Likimo skiriama milžiniška misija?

Ar Jųs dar nesuprantate to, kad valandoje, kada ant Tėvynės galvos kybo kardas, — Jųs galite ją išgelbėti nuo mirties ir nuo amžino pražuvimo?

Ak, mano vaikai, ar Jųs to nesuprantate?

***

Ak, bukite malonųs, kaip karveliai, bet bukite ir gudrųs!

Bukite išmintingi ir nuoseklųs!

Bukite suaugę ir protingi vyrai, bet ne naivųs kudikėliai, kuriems jeib blizgutis atrodo saule!

Tai mano, Jusų Baltojo Karaliaus, įsakymas Jums!

Pisižadėjote šelpti savo Motyną-Lietuvą.

Tad delko Jųs sustojote net pusiaukelės nepriėję?

Ar suklaidino tokie žmogiukai-palaikiai, kurie dešinėn pusėn gražiai byloja, o kairėjėn spiaudo siera ir neapykantos ugnimi, kaip gyvatės: **škyč nuo vienybės!?"**

Ar Jųs tokių padarų klausote?

Ir aš Jusų Baltasis Karalius klausiu Jusų, Amerikos Lietuviai:

dėlko Jųs nepriverčiate savo vadovų buti tyriausiais ir skaisčiausiais Motynos-Lietuvos šelpimo pavyzdžiais?

dėlko Jųs jiems leidžiate šokti, kuomet Tėvynė yra karstan beveik jau guldoma?

dėlko jie ir Jųs, matydami Motyną-Lietuvą alkaną, nesiskubinate jos papenėtų? matydami ją nuogą, nebėgate jos nuogumo pridengtų?

Tiems, kurie taip daro, turi buti paskirtas ištrėmimas į trisdešimtą karaliją, už devynių marių!

Ar-gi Jųs nežinote, kad šiandien Motynai-Lietuvai reikia ne šnekėtojų, ne dailių žodžių, ne prižadėjimų, bet duonos ir drabužio? Juk-gi dailiu žodžiu alkano nepapenėsi, nei-gi dailia šypsa nuogo nepridengsi.

Dėlko Jųs apsileidote, Amerikos Lietuviai? Delko?

Aš to klausiu, Jusų Baltasis Karalius!

***

Ir sakė man, Jusų Baltąjam Karaliui, Jusų Motyna-Lietuva:

"Man spendžiama spąstai.

"Mane rengiama pavergti.

"Mano vaikelius suvaržyti grandijomis..."

Ir aš ištyriau.

Ištikrųjų sakau Jums, Motynai-Lietuvai gręsia pavojus: ant Jos kaklo maunama jungas.

Ir Jųs, Amerikos Lietuviai, to nenorite matyti, jei dar drįstate buti užkietėjusios širdies ir akli dvasioje.

Jųs suskilote, išsiskirstėte.

Jums daugiau parupo asmeniškas labas. asmeniškoji garbė, ne kaip Tėvynės gerovė.

Jusų mokyti žmonės, kuriems pridera buti skaisčiausiuoju Tautos žibintuvu, pamiršo savo Motyną.

Jusų žmonės, kuriem išpuolė buti Jusų švietėjais, neapykantos tamsą Jusų tarpe paskleidė.

Aklo proto, trumpo matymo, siauros sąžinės žmogeliai stojo prie Tėvynės gyvenimo vairo.

Ir minios nežino, kas yra Lietuva, kas yra Jusų Motyna, ko jai reikia, del ko ji vaitoja!

Ak, Amerikos Lietuviai, mano karališkoji širdis krauju apsilieja, mano šviesiosios akįs nuo ašarų paraudo, mano galva nulinko ant krutinės — dėlei Jusų širdies užkietėjimo!

Motynos - Lietuvos spinta ištuštėjo, — duonos neliko! O-gi Jųs iš savo gausumo nieko jai nedavėte!

Motynos - Lietuvos pečiai nuogi, — paskutinį jos rubelį nuvilko priešas! O-gi Jųs iš savo gausumo nieko jai nedavėte!

***

Vaikeliai mano, Amerikos Lietuvai!

Aš bausiu Jus!

Bausmėje mano nebus Jums pasigailėjimo!

Jusų gįslose sustings kraujas; Jusų smegens pavirs į akmenį; Jusų kietumu bjaurėsis visos gent-kartės, — jei ir toliau Jusų širdįs bus tokios šaltos, kaip ledas.

Aš, Jusų Baltasis Karalius, šaukiu savęspi visus Vaikus, visus Kryvius, visus Kryvių - Kryvaičius: **Sustokite, kaip muras, kaip senovės Lietuvių garsiosios tytveikos, kaip tos Jusų švietėjų garbingosios eilės, padėjusios ant Tėvynės aukuro savo gyvastį, ir eikite TĖVYNĖS GELBĖTŲ!**

Ne žodžiu, bet darbu.

Ne prižadėjimu, bet auka.

Ne užreiškimu, bet pasišventimu.

Ne grumojimais, ne vieni kitiems keršijimais, Jųs galėsite dirbti darbą, bet meile, vieni kitų pakentimu; bet supratimu, kad kiekvienas turi teisę savaip jausti ir mąstyti, jeib tiktai to jausmo ir mąstymo galutinuoju tikslu butų Jusų Motynos-Lietuvos laisvė ir gerovė.

Stokite visi į didį Lietuvos Darbą švariomis rankomis, tyra sąžine, pasišventimo širdimi.

Lai nebunie Amerikoje kampelio, kurs nebutų sudėjęs ant Motynos-Lietuvos aukuro savo aukos!

Lai nebunie žmogaus, kurs, nešiodamas Lietuvio šventąjį vardą, butų atsilikęs nuo savo Tėvynės-Lietuvos šelpimo!

Jei rastųsi tokių apsileidėlių Jusų tarpe, lai nebunie jie Jusų Broliais ir draugais!

Nėra tokiems vietos Tėvynės vaikų ažustalėje!

Bėgkite nuo tokių, kaip nuo Bjaurialige užkrėstųjų.

Meskite tokius laukan iš savo tarpo!

Taip Jums sako Jusų Baltasis Karalius, Jusų Meilė, Jusų Idealas!

Darykite taip, veikite taip, kad ateityje, kuomet Tėvynės Dangus prasiblaivys, Jusų vardas butų garbingas. Kad ateityje Motyna-Lietuva Jus laimintų, o ne keiktų.

Tai yra mano, Jusų Baltojo Karaliaus, įsakymas Jums, Amerikos Lietuviai!

Baltasis Karalius.

JAU IŠĖJO "KANKLĖS".

Šiomis dienomis apleido spaudą pirmieji šeši "Kanklių" numeriai 1918—1919 metų prenumeratos. Šie numeriai išėjo už gegužį, birželį, liepos, rugpiutį rugsėjį ir spalį.

No. 13 telpa "Neverkit pas kapą"... Balsui solo, maišytam kvartetui ir pianui. **No .14** — "Vai, verčia - laužo" (balsui (augštam) ir pianui). **No. 15** — "Ou ruta, rutele!" Daina be žodžių, No. 1. Smuika solo ir pianas. Visi paminėtieji numeriai parsiduoda po 50 c. kiekvienas.

No. 16 telpa "Kur tas šaltinėlis?" (žemam balsui ir pianui) ir "Prirodino seni žmonės" (vidutiniam balsui ir pianui); kaina 75 c.

No. 17 — Du duettai: "Mielaširdystė" ir "Spragilų Dainelė"; kaina 80 c.

No. 18 — "Pasaka" (Dramatiška daina). Balsui (augštam) ir pianui; kaina 80c.

Tai vėla didelis papildymas musų muzikalio repertuaro šiais naujais veikalais, visai originaliais ir puikios, skambios M. Petrausko muzikos.

"Kankles" užsirašant prenumeratos keliu tai **VIENAS** doleris metams. Be minėtų veikalų dar kiti šeši išeis ir už tą pat prenumeratą bus galima įsigyti.

"Kanklių" reikalais kreiptis reikia tiesiai prie jų leidėjo gerb. M. Petrausko šiuo adresu:

M. Petrauskas,
769 Broadway, So. Boston, Mass.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

SUAREŠTUOTAS GRAFAS KAIPO PRIEŠAS.

Chicago, Gegužio 14 d. —Grafas James Minotto, augytinis Louis F. Swifto, tapo suareštuotas pagal prezidento varentą. Pasak federalės valdžios, jis bus užlaikytas iki pabaigai karės. Už jį uždėta $50,000 parankos.

ITALIJA IŠEIKVOJO 30 BILIJONŲ.

Pranešimas iš Rymo į Londoną geg. 14 d. skelbia, kad Italija karės reikalams jau išleido 30 bilijonų lyrų.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 15, as required by the ac of October 6, 1917.

BOMBARDUOJA ANGLŲ LINIJĄ.

Londonas, Geg. 14, —Vokietijos artilerija dabar labai smarkiai bombarduoja anglų pozicijas Somme ir Ancre upių dalyje, paskelbė karės ofisas. Šis distriktas guli į rytus nuo Amiens.

JAPONIJOJE NUBALSUOTA PASKOLA $25,000,000.

Tokio, geg. 14 d. — Japonijos valdžia nutarė da $25,000,000 paskolinti laivyno reikalams.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the
UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.

Stampas kas mėnesis pakįla vienu centu brangiau.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $4.12 c. tai 1923 m. gausite $5.00.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $82.40, tai 1923 m. gausite $100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visuose bankuose ir pačtose (post office). Nueikite į pačtą ar banką ir klauskite pirkti.

War Savings Stamps

DR. A. J. KARALIUS
Lietuvys Gydytojas ir Chirurgas
2121 N. WESTERN AVE., CHICAGO.
Valandos: Ryte 9—12.
Po pietų: 2—8.
Tel. ARMITAGE 984

BUČERNE IR GROSERNE.
Mėsa visados šviežiai ir švariai užlaikoma. Orderius pristatom į namus į visas dalis miesto.
A. P. Naujokaitis,
276 Athens st., So. Boston.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Vienatinis Lenkiškas
DANTŲ DAKTARAS.
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Geriausias budas dėl įtrinimo
Neturi stokuot nei viename name
D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyj.
Tikras tiktaisu pažymėta marke "IKARA"
35c. ir 65c. buteliukas visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "SANDARĄ".

TĖMYKITE
kokį malonumą, kokį skonį suteikia tau valgis.
Visi žmonės valgo, bet nevisi vienodai; vieni valgo su apetitu ir budami alkani džiaugiasi dėdami sau į burną kožną kasnelį. Kiti valgo tartum pildydami sunkiausią pareigą, be noro, be skonio, be gyvumo. Pasijaučia neramume, susitraukia.
dytos.
Garsus pasaulyje
KALVARIŠKAS gydymo vynas,
pašalina iš vidurių visas nuodijančias liekanas. Kalvariškas gydymo vynas užlaiko vidurius tvarkoje, reguliuoja jusų kepenis ir priduoda apetitą. Suteikia jums ramų miegą naktyje ir tą malonų gyvenimo pažinimą, kokį pažysta turintis sveikus vidurius žmogus.
Atmink, kad grąžiname kiekvieną centą, jeigu kas darodys, kad **Kalvariškas gydymo vynas** nėra toksai, kaip rašoma.
Butelio kaina $1.10.
Galima gauti geriausiose aptiekose, pas musų agentus arba tiesiog pas fabrikantus:
D. Wroblewski & Comp.,
196 East 4-th st.,
New York City.

ŠOKIŲ MOKYKLA.

Per 38 m. žinoma, kaipo geriausia šokių mokykla. Prof. Sterno šokių mokykla po num. 952 Broadway, kam. Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklyne, daveža visi karai ir elevatoriai. Mokinama Waltz, Foxtrot, One Step, Two Step, Boston Glide ir visi naujausios mados šokiai balių ir steidžiaus. Mokinu vyrus ir merginas, lanko ją nuo trijų šimtų iki keturių šimtų. Duodu privatiškas lekcijas ir kliasoje. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakaro, taip-pat ir Nedėldieniais. Išlygos: $5.00, $10.00 ir $20.00. Išmokinu visus šokius. Mokinu žiemą ir vasarą. Mokinu pagal naujausią madą. Visada mokįkis pas specialistą. Mokestis IšKALNO.
THE STERN SCHOOL of DANCING
952 Broadway, Brooklyn, N. Y.
kampas Myrtle Ave.

PIRKITE ŠERUS
'VILTIS PUBLISHING COMPANY'
Shenandoah, Pa.

Laikraštis "Darbininkų Viltis", įsteigtas 1903 metuose, iš privačių rankų pereina į nuosavybę "VILTIS PUBLISHING CO.", kuri yra padavus aplikaciją čarteriui. Minėtoji bendrovė leis laikraštį neprigulmingoje, pažangioje dvasioje. Įsikorporuoja ant $10,000.00. Inkorporavimo viršininkai yra: Prezidentas — P. W. Birštonas, buvęs skvajeris ir Susiv. L. A. Pirmininkas; Kasierius — Julius Lušcinskas, iždininkas bankos "Miner Banking Trust Company"; Sekretorius — V. J. Šliakys, "Darbininkų Vilties" įsteigėjas ir redaktorius.

Norėdami turėti draugų ir talkininkų po visą Ameriką, šiuomi skeibiame plačiai visuomenei subskripciją minėtosios bendrovės šėrų. Šėrai yra po $25. Kas norėtų pirkti šėrą arba kelis šėrus, tegul pinigus siunčia draugijos iždininkui: Mr. JULIUS LUSCINSKY, Treas., MINERS BANKING TRUST CO., SHENANDOAH, PA. ir drauge tegu duoda žinią Sekretoriui: Mr. V. J. SZLIAKYS, A 40 S. BOWERS ST., SHENANDOAH, PA. Kas pirma norėtų platesnių žinių laišku, tegu kreipiasi šiuo adresu:

VILTIS PUBLISHING CO.,
38—40 S. Bowers st., Shenandoah, Pa.

Lietuviai Amerikoje.

BRIDGEPORT, CONN.

SL. Amatninkų Amerikoje,

Laikytas susirinkimas S. L. Amatninkų Amerikoje 5 d. gegužio, Černauskio svetainėje. Svarbiausias iš svarstytų klausimų buvo susinešimas komisijos su "Association", (?) kuri pirmiau buvo jau raginama mums pagelbėti, tiek kiek ji sugalės. Taigi ant šio susirinkimo buvo išdėti dėsniai jos atsinešimo. Pirmininkas Stankevičius pabriežė jos planus ir sakė, jog ji dabar labai užimta su darbais ir galutino atsakymo duoti negali; taigi reikės laukti.

Taipgi buvo priimti raportai ir kitų komisijų.

Nauji nutarimai:

Vienas iš svarbiausių, tai nutarta įsteigti teorijos vakarinius kursus ir galima bus turėti sekantieji skyriai: skaitlinavimo, geometrijos, ir trigeometrijos (matematikos), elektros, trumpas išguldymas magnitizmo, judėjimo įstatymų, ar skaitymas mechanikos plenų ir jų braižymas, mieros vartojimas prie mašinų ir k. Lekcijos bus du sykiu savaitėje: utarninke ir pėtnyčioje.

Mokytojais apsiėmė K. Buivydas ir A. Žilinskas. Taipgi nutarta laikyti didelį išvažiavimą kokio dar čionai nėra buvę. Kalbėta apie čarterio išėmimą, tas galutinai neužbaigta, palikta komisijai, kurią sudaro K. Buivydas, J. Kazlauskas, ir J. Linkus.

Susirinkimas bus kas pirmas utarninkas kiekvieno mėnesio. Norintieji prisirašyti; malonėkite atsilankyti.

Buivydas.

CHICAGO, ILL.

Dienraščio sumanymas gerai vyksta.

Lietuviai Chicagoje šią žiemą bene daugiau darbavosi, negu kokioje nors kitoje kolonijoje. Iš svarbesnių atsitikimų, galima paminėti Washingtono gimimo dienos apvaikščiojimą, ir paskutinį, gana didelį ir skaitlingą dalyvavimą "Third Liberty Loan drive". Su tuom darbas visgi nepasibaigia. Beto, girdėti ir laikraščiuose jau buvo minėta, kad Chicagoje be tautinio dienraščio ilgiau negalima apsieiti ir kiek teko iš šalies tėmyti, tai nėra svajonė, bet dalykas, kuris bus įkunytas greitokame laike. Prakilnus ir labai reikalingas darbas. Chicagoje ir apielinkėse randasi arti šimto tukstančių lietuvių ištroškusių panašaus laikraščio. Čia yra dirva geresnė negu kitur, ir mes pamatysime umame laike "Lietuvą" einančia kasdien ir ne vienas iš musų laukiančių pradžiugsime.

Pašalinis.

CLEVELAND, OHIO.

Taip, jau mes, sandariečiai, įsigijome laikraštį ir buvo malonu gauti jo pirmą numerį, vienok išsykio jame pamatai, kaip tuli "geros valios" korespondentai išsykio bando parodyti sandariečiams vietos tautininkų ne sutikimą. Ištiesų, jei taip butų, tai nuošaliau ir atydžiau prisižiurėjus, ir rimtai, kaip tokios nuomonės korespondentai ir ardo visą veikimą.

Ar gali buti ramu su tokiais ar tarpe tokių (ir jei tokie maišosi) kaip tasai korespondentas, aiškinąs apie kovą viduryj vidurinės srovės? Ištiesų, kad ne, nes jie nepasitenkina didžiuma, nori ją savon pusėn pakreipti, kuomet gi nepavyksta, rašinėja, buk juos kas norįs šokdinti savaip grojama muzika.

Viduriniėjie — tikrieji tautininkai, niekuomet iš adatos nepriskaldo vežimo; menkiausį dai ktelį, rodantį blogas pasekmes, stengiasi nudailinti, bet tokie "žinovai" korespondentai iš mažo šiaudo sudaro kruvą.

Clevelando tautininkai (gero ji didžiuma), neatsižvelgdami į keletą desperatų, įsivaidinusių iš visko tik blogą, ką ne pagal jų daroma (o daryt taip negalima amžinai), — toji didžiuma, po vadovyste 18-tos Sandaros kuopos choro "Varpo" veikia daug ir gerai. Kur tas nepasiverteliojimas, jei jie (korespondenta)i tik nepaverčia?

Tas pats ir su SLA. kuopa bei pačia agitacija prieš dabartinį Centrą. Kuopoje yra susispietę trejopi elementai — du iš tų pirmutiniųjų, o trečias — socialistai. Jie, iš vienos pusės, su minimais "vartančiaisi" elementais iš kitos, neleidžia tautininkams veikti: jie kelia sujrutes.

"Pusklerikaliai' tautininkai tik gi ramesni (jei tokių yra), negu **"pus-socialisčiai"** tautininkais vadinąsi vyrukai, kaip sakiau, desperatiškai kovoją patįs savimi, ar su savom idėjom (jei dar kokias turi).

Nereik nepadoresnio žmogaus, kuris, prisidėjęs tardininko vardą, varo jų vardu artimo darbus, ar, jei to neįstengia, tai iš lašelio pripila viedrus.

Jei kas iš Brooklyno pumpavo SLA. kuopą, tokis žmogelis, gavęs laišką, galėjo jį perskaityti kuopai viešai, — juk neturi slėpti blogų darbų, kokie daroma po anų purvina agitacija.

Kodel tik, mielas broli, iš to padarei blogus išvedimus, kuomet kitų miestų korespondentai, pranešdami savo simpatizuojantiems laikraščiams, džiaugiasi gavę progą pamatyti tuos politikierius viešai. — Tada juk, tokius laiškus turint rankose, politikieriams sunku pasislėpti...

Jei kas norite rašyti apie lietuvių tautininkų veikimą, pamatę kibirkštėlę blogo, žiurėkite toliau — ir pamatysite gerą tą, nes tik tos dvi ypatybės, eina sykiu. Tie nelinki gero tautininkams, kurie iš klaidų pasityčioja, nes jie nenori darbo, o tik tėmija, ką "anas blogo" padarys, kad gavus pasijuokti. Juokas yra paties klaida ir **intolerancicija.**. Tą viską rašau ne del polemikos ir daugiau neatsakinėsiu.

Vidurinis.

Nuo Redakcijos: Turi tiesos p. "Vidurinis", bet turi tiesos ir anasai "Žinąs". Net "Tėvynės" Redakcija jau tai patėmijo, todel teisinti neapsimoka blogo. Kaslink blogų santykių, tai kaltės yra iš abiejų pusių. "Dirva" smerkė ir **netoleravo** kairesniųjų tautininkų nuomonių ir išrodinėjo vien blogą, ko ištikro nebuvo. Kad tuomet iš kitos pusės smarkus užsispyrimas pasirodė, tai visai naturalis dalykas. Viską, kas bloga, slėpti yra didžiausia klaida ir rašyti apie bogą dar nereiškia, kad tuom blogas daroma. Kitusyk, o dažniausia taip, blogas atitaisoma. prispirimu, nors tai gali but nevisai teisingas budas.

Mes nuo savęs prašytume abiejų pusių susitaikyti ant vietos. Tuomet bus ir mums geriaus ir Jums patiems.

Kad taika įvyktų v iduriniai tautininkai" turėtų paguodoti ir "kairiųjų tautininkų" mintis ir norus; o dabar kaip tik to nėra ir tas yra ne viename Clevelanle, bet visur. Delto tai ir kila ne susipratimai.

Dar viena neteisybė. Kairieji **tautininkai nekvietė, nekviečia ir nekvies** socijalistų talkon, kad nugalėti dešinesnius savo draugus, ir tuomi SLA. rinkimuose, kaip tik jie eina prieš socijalistų norus, kad liktų senoji valdyba. Dešinieji tautininkai eina su socijalistais prieš tautininkus, esančius SLA. centre. Ir galų gale gali atsitikti dar taip, kad jie pagelbės savo pozicijas užimti svetimai srovei. Ir štai, net tuli tautininkai nuėjo į "Naujienas" prieš SLA. valdybą rašinėti, lyg pas kokius savo gėradėjus. Tai viskas liudija, kad blogi norai yra pas daugelį mus žmonių ir jų yra Clevelande.

LAWRENCE, MASS.

Spektaklis — "Rutvilė".

Gegužio 5 d. Opera House teatre vietos socialistų kuopa statė scenoje Nagarnausko "Rutvilę". Apskritai, prisirengta prie pastatymo gerai, tinkamai. Aktoriai didžiumoje parinkti (tik kažin kodėl šį kartą nesimatė A. Barono, jis daug but tinkamesnis Mindaugio, ar Treinaičio, arba Montės rolėje, negu ką turėjo Mindaugio — M. Čulada; Treinaičio — J. Bakšys ir Montės — J. Bulauka. Pastarojo ir grimai ir kostiumai nuda vė kryžuotį ar kokį nors "kacapą"). Gerai sulošė Rutvilės rolę K. Kulbiutė. Ji išlaikė taktą ir veikiančios rolės atjautimą iki galui. Taipgi gerai sulošė Gadunio — M. K. Bolys ir Gaivydo — J. Likas. Kurėjų - kurėjas Margelis išėjo neblogas. Kaip nuo musų darbo žmonių, tai geriaus ir negalima reikalauti.

Publikos buvo gana daug ir LSS. kuopai liks pelno.

Jei vietos socialistų dramos mlyėtojų kuopa rupinas musų sceną pakelti, išlavinti, tai jai priguli nuo Lawrenco lietuvių kuodidžiausis ačių. Beabėjo, mes galėsime pamatyti "Piliniečius", L. Giros, "Kerštą", "Mindaugį", "Keistutį" "Baltrų Turazelį". Beabėjo, ir publika kitaip į teatrą žiurės. Pav., dabar, klausytojų gal buvo 5 ar 6 šimtai, bet visi užsilaikė ramiai, apleidžiant tas vietas, kur patys aktoriai, pav. J. Bakšys, darė juokus, kur jų nereikia. O kaip atsimename, kada ta pati kuopa statė lenkų salėje nužudymą Mikės, ar kaip kitaip (antgalvio ne beatmenu), kas tada buvo, kur žudinės, neva moralai, o žmonės kvatojo, trypė. Taigi socialistų kuopai pradėjus statyti tokius dailės veikalus, manom, kad vidurinės srovės žmonės tuos va karus ir rems, kaip ir šį rėmė, bet tikisi, kad ir socijalistai parems tautiečių.

Embė.

HAVERHILL, MASS.

Klerikalų prakalbos.

Balandžio 25 d. Liet. salėje buvo klerikalų prakalbos, kurios buvo parengtos vietinio kunigo S. Kučio ir K. Vencio. Kalbėtoju buvo kun. J. Jakaitis iš Worcester, Mass., Tautos F. pirm.

Vietinis kun. S. Kučias atidarė susirinkimą, tardamas kelis žodžius į susirinkusius, poto buvo sudainuota "Liet. Tėvynė musų", o po dainos, kalbėjo kunigas Jakaitis, jaunas dailus vyras. Pradėjus kalbėti, tuojau kun. Jakaitis užsipuolė ant socijalistų ir kitų vadindamas cicilikais, šliuptarniais ir k. Haverhillio lietuviai pasijuto užgauti kunigo kalba, nes čionykščiai žmonės nuo seniai yra atpratę klausyti tokių nešvarių prakalbų. Poto kun. Jakaitis prisiminė apie Lietuvos praeitį, kada Lietuva buvo garsinga, galinga ir karžygiška — ir buvo užkariavus nuo Baltiko iki Juodųjų jurių. Bet kodel ji žuvo, —nepasakė. O todėl, kad Romos agentai kryžiokai ją teriojo ir silpnino. Kaip tik Roma užponavojo, tai Lietuva greit papuolė vergijon. Ir jau po to, kun. Jakaitis pradėjo girti Tautos Fondą, kaip jis daug pinigų yra surinkęs. Girdi du informacijų biurus turi įsisteigęs: vienas, didelis, yra Šveicarijoje, o kitas, mažesnis, Washington, D. C. Baigdamas savo kalbą užsiminė sutverti T. Fondo skyrių ir taip gudriai buvo susiposmavęs, kad rodos, kun. Jakaitis pats kokis ponas ant čionykščių lietuvių ir visai nesiklausdamas ar vietiniai lietuviai norėtų tokio skyriaus. Ir pasakė, kas duos doerį, tas bus Tautos Fondo narys ir galės į prezidentus papulti, bet vietiniai lietuviai šiam Fondui buvo visą laiką priešingi ir šiuom kart nenorėjo tverti, nes haverhiliiečiai jau turi vieną savo fondą, kuris darbuojasi jau ketvirtas metas. Ir nors čia maža lietuvių kolonija, vienok per jį surinkta apie devyniolika šimtų doierių ir Haverhillio lietuviai nenori, kad butų ardoma vienybė tarpe musų ir nenori turėti daugiau fondų, nes užtenka vieno.

Kun. Jakaičiui pabaigus kalbėti, J. Večkys prašo balso ir sako, "kunige, aš norėčiau balso pirmiaus viso ko.". Kun. Jakaitis sako, aš negalėa duoti tau balso, nes aš nepirmininkas". J. Večkys sako, jeigu tamsta gali čion musų dalykus tvarkyti, tai gali man ir balsą suteikti."

Kun. Jakaitis sako, "ką nori tamsta kad aš tau pasakyčiau?" Večkys sako, "aš norėčiau tamstai pasakyti". Tada Jakaitis sako "jeigu nori kalbėti, tai nusisamdyk salę". Večkys negauda mas balso, atsišaukia į publiką, sakydamas: "Broliai ir seserįs, Haverhillio lietuviai, mes neturėtume tikėti į kokį nors Tautos Fondą, apie kurį mes negalime tartis, o į aklą turgų visai netikim, ir jokis Tautos Fondas mums čionai nereikalingas." Tada pašoka vietinis kunigas ir pradeda rėkti šokinėdamas: "tu balso neturi, sėskis". Ir taip atkartojo po kelis kartus. Večkys nepaklausė. Tada vietinis kunigas, matydamas, kad nieks nesibijo, truputi aprimo, o kun. Jakaitis kalba: "čion atsirado "cicilikų" su juodomis mintimis ir tt." Večkys sako: "Tamsta nesipravardžiuok ir nevadyk mane "ciciliku". Tai k. taiso ir sako: "žodis socialistas nėr įžeidimas". Večkys sako: "Aš juom neesu ir nevadink manę". Kun. Jak. cijalistas nėra įžeidimas". Večkys sako: "Aš juom neesmi ir nevadink manę". Kun. Jakaitis klausia: "Tai kas tu esi?" Večkys atsako: "Esu dzukas".

Dar jis prideda, kad vietinis šelpimo komit. jam nepavelina tverti Tautos Fondo skyrių ir jeigu jam kunigas netiki, tai P. Čiras pakartos. K. Vienius yra vietinio šelpimo komtieto pirmininku ir buvo delegatu nuo parapijos į liet. seimą New Yorke. Jis parvažiavęs pradėjo nerimauti. Mat jam pasirodė, kad kuniginiai užponavojo seime, tai manė, kad ir čionykščius lietuvius jau galima užvaldyti. Po Večkio Čiras atsistojo ir sako: "Teisybė, aš pasakau, jeigu kunigas čionai taip nerimauni, tai gali sau tvertis naują fondą, bet aš pats į tą T. fondą visai netikiu ir jam nepritariu, žmonės patikės jam. Is šimto dolerių, tai tik septynios dešimts dol. eina del nukentėjusių nuo karės, o kiti trįs dešimts dolerių eina klerikalų politikai. Aš pats esmi tautininkas, aukauju del nukentėjusių nuo karės ir aukauju del politikos reikalų, bet mes turim du fondu: Neprigulmybės Fondą ir Centralinį Komitetą. Tad jeigu mes duodam kur dolerį, tai žinom ir kur jis nueina." Po to, kaip Čiras pabaigė kalbėti, tai vietinis kunigas, matydamas, kad nieko gero nepeš, atsistojęs pradėjo rėkti: "Išeikite visi, bedieviai, tik geri katalikai pasilikit". Žmonės pasikėlė ir pradėjo eit iš salės, bet nekurie ne labai skubiai ėjo, tai kunigas pradėjo stumdyti ir užrankovių traukti,

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD

Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Nusipirk Mosties.

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus, arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųst ir stampomis.

J. RIMKUS,
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

"TĖVYNĖ" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI $1.00—

Užrašykite ją savo draugams ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.

Užsakymus ir pinigus reikia siųsti sekančiu adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 West 30th Street, New York City.

DYKAI PATRUKUSIEMS

5,000 Kenčiančių Gaus Dykai Išmėginimui Plapao

Nereikalinga Visą Gyvenimą Nešiot Bevertį Truss

Šis duosnus pasiulymas yra padarytas per išradėją stebuklingos "visą dieną ir naktį" dirbančios metodos, kuri bus vartojama atitaisymui ir sustiprinimui nusilpnėjusių muskulų ir nusikratymui skaudžių Truss, bei reikale pavojingų operacijų.

MOKĖT NEREIKIA

Pirmiems 5000 kenčiančių, kurie atsišauks pas Mr. Stuart, bus išsiųsta užtektinas skaitlius Plapao, be užmokesnio, kad davus jiem progą gerai išmėgint jųos. Jųs nieko nemokėsite už tą išmėginimą Plapao nė dabar, nė vėliaus.

NEBEVARTOK TRUSS

Taip, nebevartok jį. Iš savo paties patyrimo jųs žinote, kad Truss vien tik yra neatsakančiu ramsčiu jau sukrypusiai sienai. Ir tas gaišina jusų sveikatą, nes jis periškadija kraujui liuosai bėgiot, kodel tad jųs turėtumėt jį dėvėt? Štai yra geriausis kelias, kurį jųs galite dykai išmėgint.

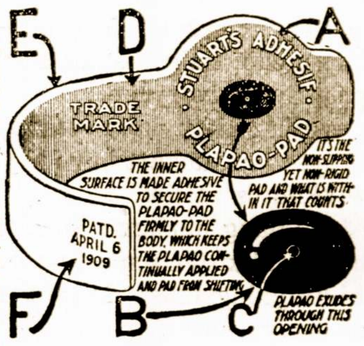

VARTOTAS DVEJOPAM REIKALUI

Pirmas: Pirmiausis ir svarbiausis siekis PLAPAO-PADS yra neperstojamai laikyt prie nusilpnintų muskulų gydantį įtaisą taip vadinamą Plapao, kuris yra susimažinąs pavidale ir paimtas drauge su ingredientais medikales mases yra skirtas padidinimui kraujo judėjimo. Atgauna muskulus iki paprastos jų spėkos, bei tamprumo. Tuomet ir tik tuomet galite tikėties trukio pranykimo.

Antras: Pats budamas padarytu limpančiu, kad sulaikius nuo slankiojimo paduškaitę, yra prirodęs, esąs svarbiu dalyku išnaikinime patrukimo, ko Truss negali padaryt.

Šimtai jaunų ir senų žmonių padarė prisiegas prieš oficierius, kad PLAPAO-PADS išgydė jų patrukimus, tuli iš jų turėjo sunkias ir senas patrukimo ligas.

NUOLATINĖ DIENOS-NAKTIES VEIKMĖ

Pastebėtina ypatybė PLAPAO-PAD gydymo yra ta, kad sulyginamai į labai trumpą aiką aplaikomos pasekmės.

Tas yra todel, kad veikmė yra nepaliaujanti—naktį ir dieną kiaurai per 24 valandas. Nėra neparankumo, nesmagumo, nei skaudėjimo. Dar apart to minutė-po-minutei, kuomet jųs atliekate dienos savo darbus—dagi ir miegant ši stebuklinga gyduolė nematomai teikia jusų vidurių muskulams naują gyvybę ir stiprumą, kokie jiems yra reikalingi, kad prideramai atlikus jiems pavestą uždutį—užlaikymo vidurių savo vietoje, be pagelbos truss, bei kitų jam panašių.

PLAPAO-PAD IŠAIŠKINTA

Principas, kuriuo pasiremiant Plapao-Pad veikia, gali but lengvai išrokuotas, patėmijant drauge einančią iliustraciją ir skaitant sekantį išdėstymą.

PLAPAO-PAD yra padaryta iš stiprios, išsitempiamos materijos "E", kuris yra pritaikytas prie kuno krutėjimų ir visiško smagumo jį dėvėt. Jo viduris yra limpantis (nors daug skiriasi nuo limpančio plasterio), kad apsaugojus paduškaitę "B" nuo slankiojimo ir pasitraukimo nuo tam tikros vietos.

"A" yra padidintas PLAPAO-PAD galas, kuris prispaudžia sunykusius, nusilpnėjusius muskulus, kad juos sulaikius nuo vis tolyn besislinkimo.

"B" yra atsakančiai nutaikinta paduškaitė tokiam vartojimui, kad sulaikius Hernial crifice ir taipgi prilaiko vidurių dalis, kad pastarosios neišsisvertų į lauko pusę. Paduškaitės yra rezervuaras. Šiame rezervuare yra stebėtinas sausinantis susitraukiantis medikalas. Kaip greit šis medikalas esti kune sušildytas, jis pasileidža ir išeina pro mažą skylutę, kuri yra pažymėta su raide "C" ir yra suimtas per mažas odos skylutes, kad sudrutinus nusilpnėjusius muskulus ir veikia ant uždarymo skylučių.

"F" yra tai ilgasis PLAPAO-PAD galas, kuris turi but prilipintas per hiphone-nepaliečiant taip pavadinto frame - work dalies išrokuojant, kad davus reikalingą stiprumą ir paramą PLAPAO-PAD.

Išmėgink Tatai Mano Kaštais

Aš noriu jums prirodyt pats savo kaštais, kad jųs galite pergalėt savo patrukimą.

Kuomet silpni muskulai atgaus savo stiprumą ir tamprumą—

Ir, nepatėmijamai, skaudų, pavojingi išsiveržimai pranyksta—

Ir tas baisus slogutis nesugrįžtamai pranyksta—

Ir jųs atgausite savo smagumą, gyvumą, energiją, stiprumą—

Ir jųs atradote ir jaučiate geriau visapusiškai ir jusų draugai patėmija jusų pagerėjimo pasirodymą—

Tuomet jųs žinosite, kad jusų trukis yra pergalėtas ir jųs širdingai dėkavosite man už stiprų paraginimą priimt DABAR šį stebuklingą uždyką išmėginimą.

Rašyk Šiandie, Reikalaudamas Už Dyką Išmėginimo.

Pats ypatiškai išmėgink jo vertę. Nesiųsk pinigų, už Dykai Išmėginimą, Plapao nieko jums nekaštuoja, apart to, jis jums gali pagrąžint sveikatą, kuri daug vertesnė, negu žibantis auksas. Priimk šį dykai "Išmėginimą" šiądien ir jųs busite linksmi, kol tik gyvensite, pasinaudoję šia proga. Rašykite atvirutę, arba išpildykite kuponą šiandien ir grįžtančia krasa jųs aplaikysite išmėginimui dykai Plapao su pridėčku Mr. Stuart'o 48 puslapių knygutę apie patrukimą, talpinančią informacijas apie budą, kurs buvo apdovanotas auksiniu medaliumi Ryme ir su diplomu Grand Prix Paryžiuje, kuris bus rankose kiekvieno kenčiančio nuo šio baisaus užgavimo. Jeigu jųs turite patrukusį draugą, pasakykite jam apie šį didelį pasiulymą.

5,000 skaitytojų galės gaut šį išmėginimą dykai. Atsiliepimas, yra žinoma, bus perviršijantis. Kad netapt apviltu, rašykite DABAR.

SIŲSK KUPONA ŠIANDIE IN PLAPAO LABORATORIES, Inc.
Block ,2919 St. Louis, Mo.
Dykai Išmėgimui Plapao ir Mr. Stuarto Knyga apie Patrukimus.

Vardas .....

Adresas .....

Grįžtanti krasa atneš dykai išmėg. Plapao

Kankles

Mėnesinis leidinys "Kanklės" jau spaudoje. Visi prenumeratoriai gaus "Kankles" iš kalno už visą pusmetį jau balandžio mėnesyje. Prenumerata — Vienas doleris metams. Siunčiant pinigus čekiu, reikia pridėt 10 c. extra.

Praeitų metų pilną "Kanklių" rinkinį, t. y. 12 numerių, dar galima gaut. Praeitų metų "KANKLIŲ" kompletas jau kainuoja 1 dol. 50c

Kas nori turėti kokį nors muzikos instrumentą: smuiką, klarnettą, kornettą, ir tt., tegul rašo Konservatorijon, bus viskas aprupinta su užtikrinančiu išbandymu gerumo teikiamo instrumento.

MIKAS PETRAUSKAS

395 Broadway, -:- -:- So. Boston, Mass.

ЧИТАЙТЕ старѣйшую и самую распространенную в С. Штатах и в Канадѣ прогрессивную и внѣпартійную народную газету

„РУССКОЕ СЛОВО“

выходит в Нью Іоркѣ,
ПОД РЕДАКЦІЕЙ Л. М. ПАСВОЛЬСКАГО
при участіи выдающихся русских, украинских, польских и литовских литературных сил.
Передовыя статьи помѣщаются как на русском, так и на англійском языках.
«Русское Слово» ежедневно находится в 40000 русских, украинских и польских домах.

RUSSKOYE SLOVO

31 East 7th Street New York, N. Y.

—— Пробные нумера высылаются безплатно ——

kad greičiau eitų. Už kelių minutų laiko didžiuma apleido svetainę. Vienai jaunai mergelei einant iš svetainės, kunigas sako: "o ko tu eini, tik tu katalikė?". Mergaitė atsakė: "Taip, aš katalikė, bet pinigų neturiu, už tai ir einu".

Apleidus žmonėms svetainę, išskiriant klapčiukus, zakristijoną ir porą davatkų, pradėjo jie savo darbą ir sutvėrė Tautos Fondo skyrių. Bet tai viskas tuom ir baigsis.

Bolševikas.

. . . . LOWELL, MASS. . . . .

Nelaimingas pasivažinėjimas.

Balandžio 25 d. keturi lietuviai išvažiavo pasivažinėti: automobiliaus savininkas, K. Dzedulionis, pasivadino Andrių Dzeduoilnį pasivažinėt ir pasiėmė dvi merginas, M. ir J. Bujutes. Išvažiavo už miesto 3 mylias. K. Dzedulionis kėravojo automobilių ir išvažiavo iš kelio ir automobilius taip nelaimingai apvirto, kad net Andrių Dzedulionį užmušė ant vietos, o J. Bujutę sunkiai sužeidė. K. Dzedulionis ir M. Bujutė išliko sveiki, nesužeisti.

Mums, lowelliečiams, labai gaila Andriaus Dzedulionio. Vėlionis buvo tik 29 m. amžiaus. Jis paeina iš Lietuvos, Vilniaus gubernijos, žaslių vals., kaimo Paparčių. Gyveno Amerikoje 8 metus. A. D. buvo prasilavinęs ir geras žmogus, niekad svaigalų negėrė, mylėjo apšvietą ir dailę ir prigulėjo prie Šv. J. Dr. ir prie TMD. 57 kp., jis buvo raštininkas ir organizatorius jos, buvo "Ateities Koop. B-vės" šėrininkas ir daug visuomenei pasidarbavęs. Ilgą laiką buvo Koop. krautuvės kasierium, prigulėjo prie "Birutės" choro.

Dabar lowelliečiai neteko gero veikėjo ir visi jo gailisi, nes jis visiems buvo geras.

Laidotuvės buvo nedėlioje, 28 bal. su bažnytinėmis iškilmėmis. Palaidojo ant Hudson kapinių. Lai buva lengva jam ilsėties šioje svetimoje žemelėje.

T. M.

ATHOL, MASS.

Puikus sumanymas.

Lietuvos Sunų ir Dukterų drstės bertaininiam susirinkime, bal. 12 d. J. Gabrėnas sumanė, kad reikia parink aukų del Šerno. Dauguma narių pritarė tam ir J. Gabrėnas su J. Kaulaičia parinko. Aukavo šios ypatos: P. Buzevičius $1.00; po 50 c.: Elžbieta Strucinskaitė, Adolfas Ambrasas, J. Gabrėnas; po 25 c.: D. Gabrėnas, J. Gelgudas, J. Daubaras, Rafal. Višniauskas, S. Petronis, Alira Pakarklis, B. Sarafinas, Longinas Bagdonas, J. Kaulaičia; po 10 c.: Pranas Baltrušiunas, Pranas Gervickas, ir A. Latvėnas.

Viso surinko $5.05. Atmetus persiun timo lėšas 5 c., likos pasiųsta "Ateities" Redakcijon $5.00.

Širdingai tariu ačių visiems aukautojams.

P. Buzevičius.

Nuo Red. — Pinigai $5.00 gauti ir psiųsti Chicagon, kad įteiktų seneliui rašytojui.

LAWRENCE, MASS.

Iš vietos lietuvių gyvenimo.

Gal nei pas vieną tautą nesurasi tokio atšalimo nuo tautystės, kaip pas mus lietuvius. Tuti lietuviai priklauso prie svetimtaučių draugijų: apdraudos kliubų ir t. p. Labiausia lietuviai myli bizniaut su žydais ir jau keli žydai yra gerai pralobę tik vien iš vienų lietuvių.

Kasgi tam čia but kaltas? Patyrimas iš vietos lietuvių ir lietuvaičių gyvenimo nusako, priežasčia yra, kad nesupranta kokios draugijos veda lietuvius į geresnę ateitį ir prakilnaus gyvenimo. Mažai kas skaito geresnius lietuvių laikraščius, knygas, nepriguli prie tautiškų drjų, kuopų; pavyzdžiui, prie A. L. T. Sandaros, SLA., TMD. Didžiausiu lietuvių siekiu turėtų but, tai priklausyt prie **Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, arba Tėvynės Mylėtojų Draugystės ir Susivienijimo. Lietuvių Amerikoje.**

Mus mokina ne mokyklos mylėt savo kalbą ir šalį, bet gyvenimas, patyrimas ir kitos tautos.

Todel prašyčiau mųs jaunimo prisidėt prie leidimo lietuvių kalboje knygų, taipgi prigulėt prie TMD., kurion metams reikia įmokėti tik 60 c. Tokiu mažu mokesčiu, o atnešime visai Lietuvai tukstančiais naudos ir turto. Prigulėkime prie A. L. T. Sandaros ir gauname laikraštį.

Kas gyvas stokime į virš minėtas draugijas ir tuomi pakelsime mokslą, kulturą, dailę ir vienybę.

Gailiunų Jonas.

. . WATERBURY, CONN.

"Varpo" teatras.

Gegužės 5 d. buvo suvaidinta veikalas — 5 aktų tragedija Keistutis, Poli's teatro svetainėje. Vaidino Dram. Draug. "Varpas".

Vaidinimas nusisekė puikiai ir geriau negalima tikėtis, iš darbo žmonių. Kai kurie lošėjai, tikrai artistiškai atliko. Kaip jau matytį iš "Varpo" veikimo, tai yra tikrai pasišventusių žmonių teatrui ir abelnai dailei.

Tik Waterburio visuomenė kaip matyti, visai mažai prijaučia tokiems dalykams, kurie butinai turėtų buti remtini. Tokis istoriškas veikalas, kaip "Keistutis" perstatoma, o publkios prisirinko tik apie septynis šimtus. Ir reikia pastebėti, kad ta publika buvo, kuri visus parengimus užlaiko ir rupinas pakelti lietuviuose apšvietą. Gėda tiems lietuviams, kurie niekur neprisideda prie musų tautos darbo. O tokių Waterburyje randasi. Viso lietuvių yra 15,000, ar daugiau, o teatrų lankytojų vos apie 1,000. Kur yra 14,000 lietuvių Keistučio perstatymas apsieina keletą šimtų dolerių ir viena jaunimo grupelė tokių kaštų įstengti panešti, tai reikėtų visiems grlebtis pagelbėti, nes tas darbas atliekamas visų lietuvių naudai.

Lošėjai visi lošė gerai ir silpnumų buvo nedaug. Ypatingai daug prisidėjo padailinimui Waterburio scenos, A. Vitkauskas, kurįs su "Varpu" dirbo visą sezoną ir statė veikalus parinktuosius ir visi gerai nusisekė sulošti.

Tikimės toliau sulauksime geriau.

Šalda-Balda.

L.N.F. REIKALAI.

LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS FONDO ATSKAITA.

Nuo 13 d. Balandžio iki 7 d. Gegužės, 1918 m.

Grand Rapids, Mich., P. Kluonio krikštynose (prisiuntė L. Braškis) aukavo: L. Braškis — $2.50; P. Kluonis ir Kluonienė — po $1.50; P. Butkus, A. Abromaičiutė, M. Ruseckas, J. Banis, N. Koliečius, ir A. Bernotas, P. Jankauskas, M. žokienė — po 50 c; M. ir A. Abromavičiutė — po 25 c. Viso 12.00

Camp Devens, Ayer, Mass. per P. Tiškiną, užsimokėjo mėnesines mokestis kareiviai - lietuviai: Jos. Butnoris už Balandį 1.00, S. Vasauskas, už Kovą ir Balandį 2.00, K. žibikas, už Kovą ir Balandį 2.00, P. Tiškinas, už Balandį 2.00.

Bridgeport, Conn. C. K-to Skyriaus, per K. Šaučiuną, 1.68 ir 1.81, sykiu 3.49.

Brooklyn, N. Y.: J. Šlikas — 2.00; K. Kairys — 5.00 ir F. Andruškevičius — 1.00, viso 8.00.

Cleveland, Ohio, 14 SLA. kp. per A. Baltrukonienę 5.00.

Gary, Ind., per J. Kamandulį, aukavo: V. Mickevičius ir F. Sabaliauskas — po 2.00; P. Ražukienė, T. Martinaitienė, J. Neverdauskienė, E. Pauškauskienė, A. Radisevičius, F. Jonaitis, J. Juraitis, K. Nugnienė, K. Gaidys, P. Tamulynas, J. Skrebulis, K. Grigonis, K. Krasnauskas ir P. Tamošiunas — po 1.00; O. Purevičienė, A. Girdotas, A. Čulkauskas, E. Rutelionis, S. Audintas, A. Jasinskienė, J. Tribė —po 50 c.; J. Kunickas — 25 c.; K. Ruseckis — 10 c.; viso 21.85.

Belle Valle, Ohio, per J. Martinkaus varduves, aukavo: P. Rapšys — 2.50; K. Sakalauskas —po 1.00; J. Martinkus, J. Milmonas, O. Milmonienė, V. Vinckunas — Po 50c. J. Šukšta — 45 c.; J. Kulokas — 20 c.; V. Kisielius, S. Kazlauskas, K. Daugėlukas, O. Tuličkienė ir A. Valancevičius — po 10 c.; Nežinomas — 50 c.; prisiuntė V. Saladaunis viso labo 12.00

"Suvienytos Organizacijos" Harrison ir Kearney, N.J., per V. P. Bingelį 50.00

So. Chicago, ILL. 74 SLA. kp. mėnesinė mokėstis, per P. Šimaitį 3.60

Wilkes Barre, Pa., 115 kuopa SLA., per J. G. Alenską, pelnas nuo T. Račiuno vakaro 20.50

Prisirašė prie "1.000 po 10.00":

L. Braškis, Grand Rapd Rapids, Mich. 10.00

Pr. Greičaitis, Grand Rapids Mich. 10.00

J. M. Biliunas, Sioux City, Iowa 10.00

Viso $173.44

13 d. bal. buvo iždė $4,716.84

Viso labo $4,890.28

Prie šitos atskaitos reikia pastebėti, kad prakilnieji musų viengenčiai, tarnaujientieji Dėdės Samo Armijoje, duoda visiems Amerikos lietuviams kuogražiausį pavyzdį rupinimosi savo Senosios Tėvynės. Lietuvos likimu. Štai, kareivis P. **Tiškinas** aukuoja Lietuvos Neprigulmybės Fondan po 2 dol. kas mėnuo, arba 24 dol. per metus. Kareiviai **J. Butnoris, S. Vasauskas ir K. Žibikas** — visi iš Camp Devens, kas mėnuo aukauja po 1 dol., arba po 12 dol. per metus. Tai yra puikus ir prakilnus pavyzdis: jie netik eina ten, kur juos, kaipo šios naujosios musų Tėvynės piliečius, pareigos šaukia, bet dar, kiek tik išgalėdami, aukomis remia Amerikos ir Europos Lietuvių kovą už Lietuvos ateitį. Taigi ar tas pavyzdis nepatrauks visų tų Lietuvių, kurie sakosi esą dideliais Tėvynės mylėtojais?

Liet. Nepr. Fondo Raštinė netrukus išsiuntinės visiems, kurie 1916 ir 1917 m. prisirašė prie "1,000 po $10.00", paraginimus užsimokėti ir už šiuos metus. Šiuomi prašoma skolingųjų LN. Fondo narių užsimokėti, tuomi susičėdys darbas ir išlaidos.

Dabar daug daugiau, negu kada nors pirma, reikia pinigų darbams už Lietuvos laisvę. Reikia kuoveikiausiai pinigų atspausdinimui Lietuvių Memorialo anglų ir lietuvių kalbomis. Tam vienam darbui reikš bent poros tukstančių dolarių. Reikia užlaikyti savi žmonės Washingtone, kad jie rupintųsi Lietuvių reikalais prie Amerikos valdžios. Pinigų reikia ir daugybei kitokių reikalų. Todėl meldžiame tverti LN. Fondo Skyrius ten, kur jų nėra. Meldžiame jau esančiuose skyriuose gyviau pasidarbuoti. Meldžiame rinkti aukas prie kiekvienos progos. Visų, kas turi paėmęs iš LN. Fondo Raštinės knygutes ir įgaliojimus rinkti aukas, prašome kuoveikiausiai atsilyginti.

Prie "1,000 po $10.00" jau prisirašė arti 250 asmenų ir kuopų bei draugijų. **Dar butinai reikia 750.** Ar-gi Amerikoje nesiras tiek Lietuvių ir Lietuviškų organizacijų?

Aukautojams, prisiunčiantiems ne mažiau, kaip 5 dol., duodama tam tikri paliudijimai. Norintiems-gi markučių, duoda me jas, tik reikia apie taip pranešti, prisiunčiant aukas.

P. Jurgeliutė,
L. N. Fondo Sekretorė.
307 W. 30th st., New York, N. Y.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJOS

Viršininkai 1918 metams:

St. Mockus, pirm., 194 Athens st., So. Boston.
V. Račkauskas, vice-pirm., 168 Bolton st., So. Boston.
P. Bolys, prot. rašt., 396 Fourth st., So. Boston.
M. Mockapetris, fin. rašt., 279 Bolton st., So. Boston.
P. Kiburis, kasierius, 64 Telegraph st., So. Boston.
Jonas Račkauskas, maršalka, 204 Athens st., So. Boston.
M. Marksa, II-ras maršalka, 199 Athens st., So. Boston.

Susirinkimai buna kas 4-tas nedėldienis kožno mėnesio, 2-rą val. po pietų. Todel visus meldžiame atsilankyti paskirtam laike.
Svetainėje, So. Boston, Mass.

Visi nariai malonėsite susurinkti paskyrtu laiku, taipgi atsiveskite po kelis naujus narius.

P. Bolys, Prot. rašt.

ADMINISTRACIJA NAUJOS VALDYBOS LIETUVIŲ UKĖSŲ DRAUGIJOS SO. BOSTONE.

M. Venis — pirmininkas 28a Story st., So. Boston.
S. Grubliauskas — vice pirm. So. Boston, Mass.
M. Versiackas — prot. raštininkas, 105 Silver st. So. Boston.
A. Latvinskas — fin. raštininkas, 252 Bowen st., So. Boston.
A. Komičius — iždininkas, 288 E st., So. Boston.
V. Jurgelaitis. — maršalka, 229 Gold st., So. Boston.

Sekantis susirinkimas bus gegužio 19 d., 1918 m., 2 val. po pietų, Lietuvių Svetainėje. Užkviečiame visus pributi, nes nauja valdyba kitaip apubežiavo kad reikia visiems lankytis susirinkimus.

M. Versiackas, sekr.

SANDAROS NAUJOSIOS ANGLIJOS APSKRIČIO VALDYBOS ADRESAI:

K. Jurgeliunas, pirm. 377 W. Broadway,
Organizatoriai:
J. Daniulis, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. Sekevičius, 101 Oak st., Lawrence, Mass.
S. Geniotis, 79 Vine st., Montello, Mass.

TĖVYNĖS MYLĖT. D-JOS NAUJOSIOS ANGL. APSKRIČIO VALDYBOS ADRESAI:

A. Čižauskas, pirm , 16 Sprague st. Montello, Mass.
J. Strimaitis, vice-pirm., 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
S. Geniotis, užrašų sekr.
S. Šleinis, finans sekr. Abiejų adresas: 79 Vine st. Montello, Mass
K. Vaičiunas, kasininkas.

ORGANIZATORIAI:

Z. Jankauskas, 101 Oak st., Lawrence, Mass.
Ad. Mockevičius, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. Kaminskas, 63 Franklin st., Brockton, Mass.

VISI SKAITYKITE "ATGIMIMĄ"

Lietuvių Tautos Katalikų Bažnyčios organą. Tai puikus savaitraštis su paveikslais, kuris gvildena tikėjimo dalykus ir smerkia parsidavusių Romo trustui lietuviškų kunigų politiką ir jų blogus darbus. "Atgimime" bendradarbiauja geriausios musų literatiškos jiegos.

"Atgimimo" kaina $2.00 metams.
Adresas:

"ATGIMIMAS",
156 Garden st.,
Lawrence, Mass.

PARSIDUOD Rakandai (forničiai) įrengia penkis kambarius. Geri ir pigiai parsiduoda. Savininkai nori persikelti kitur. Atsišaukit:
Vaitaitis, 288 Athens st.
S. Boston, (20)

Skaitykite "Sandarą".

"SANTARA"

Savaitinis kulturos, visuomenės ir literaturos laikraštis.

Kaina: Rusijoje metams 12 rub., pusei metų 6 rub., 3 mėn. 3 rub., 1 mėn. 1rub. Amerikoje du sykiu brangiau.

Pajieškojimai artimų ir pažystamų skelbimuose nedaugiau 4 eilučių 3 rub. Amerikos skelbimai pajieškojimai 5 rub.

Redakcijos ir Administracijos adresas: MOSKVA, PAKROVKA 10 — 4.

RUSKAS DAKTARAS
Dr. N. A. Glebow,
Specialistas Veneriškų ligų. Įgijęs mokslą Berlino, Vienos ir kituose Europos universitetuose.
884 Main St., Cambridge, Mass.
Ofiso val. nuo 1 iki 2 ir nuo 6 iki 8 po piet. Nedėlioms nuo 12 iki 1 d
Kitas ofisas
428 Centre St., Jamaica Plain, Mass.
Telephones: Jamaica 1831 W ir Cambridge 1235 J.

Labai Puikus RESTORANAS!
Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.
J. Mathus.
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Teisingiausia ir geriausia lietuviška
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.
K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

DIRVA
Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.
Neužsiima barnėmis nė polemikomis.
Talpina daug žinių.
Talpina daug moksliškų ir pamokynančių straipsnių.
"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.
Tik $2.00 metams.
Kanadoj ir Mexikoj $2.50.
Kitose šalyse $3.00.
Ant pažiuros vienas No. Dykai.
„DIRVA"
2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Dr. George P. Ross
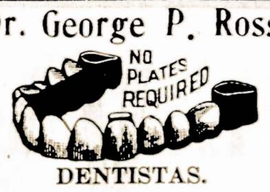

DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo.
Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausius barberius, pridaboju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.
Turiu švarią pirmos klesos pirtį ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kiekvienam patarčiau

perskaityti šitą apskelbimą kuris yra iš geriausių kostumeriškų kriaučių Lawrence. Darau drabužius iš gerų materijų ir pritaikau pagal žmogaus išaugimo. Darbą gvarantuoju. Darau drabužius ant užsakymo, vyrams ir moterims, prieinamoms kainoms. Taipgi mokinu kriaučius dirbti. Kurie norite išmokti tikro petrinu iškirpipimo galite atsišaukti per laišką arba ypatiškai. Platesnių žinių gautie kreipkitės šiuo adresu:
Petras Valiulis,
42½ Haverhill st.,
Lawrence, Mass.

PAILSAI
GEROVĖS BEJIEŠKODAMS
Nenusiminkl! Gerovė gyvena ant augšto kalno. Ten ją rasi, jeigu geru keliu prie jos eisi.
Laikraštis "Lietuva" gerais pamokinimais ir teisingomis žiniomis nušvies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėgink jį skaityti. *Kaina metams* $2.00; *pusei metų* $1.00. Vieną numerį gausite pasižiurėjimui Už DYKĄ, jeigu tuojaus atsišauksit
"LIETUVA"
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

VYRU-VAIKINU IR VAIKU

Drabužiai Prieinačioms Kainoms

Nera reikalo aiškinti Jums kad kainos eina brangyn

Kad Drabužiai bus brangesni kita Rudeni. Buk atsargus ir pirk atsakančioje krautuveje Mes duodame geriausia tavora kuri gali msurasti už žemiausias kainas. Talboto gvarancija-užganedint arba pinigus sugražinti.

TALBOTS BROADWAY STORE

Atdars vakarais 395-397 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Duodame Legal Stampas

Vietos žinios.

SVEČIAS.

Gegužio 14 d. "Sandaros" Redakcijoje lankėsi p. P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius. Jisai dabar lankosi po N. Angliją sakydamas prakalbas. Gegužio 14 d. kalbėjo So. Bostone. Dar kalbės Worcesteryje, Lawrence ir kitur.

"GABIJOS" VAKARAS.

Lietuviškas milijonierius scenoje ir koncertas.

Birželio 1 d. 1918 m. subatoje rengia "Gabija" teatrą ir koncertą. Atsibus Lietuvių salėje, kampas E ir Silver g-vių. Pradžia 8 v. vakare.

Tą vakarą "Gabijos artistai vaidins Operetę, "Lietuviškas Milijonierius" — muzika M. Petrausko ir koncertą išpildys Liet. Konservatorijos mokiniai. "Gabijos" choras taipgi sudainuos naujų dainų.

Visi atsilankyki pažiurėti šio puikaus muzikališko veikalo. **Narys.**

SUVAŽIAVIMAS ALT. SANDAROS N. ANGL. APSKRIČIO.

Gegužio 19 d. nedėlioje bus suvažiavimas ALT. Sandaros N. Angl. Apskričio So. Bostone, Lietuvių Salėje. Prasidės lygiai 10 v. ryte ir tęsis ligi 3 v. po pietų.

PRAKALBOS.

Gegužio 19 d. vakare, Lietuvių salėje bus taip-gi prakalbos, kurias rengia AL. T. Sandaros N. Angl. Apskritys. Kalbės įžymiausi kalbėtojai iš kitų vietų. Prakalbos prasidės 7:30 v. vakare.

Visi ateikite pasiklausyti, nes tai bus įdomios prakalbos. Galėsite išgirsti daug naujo ir pamokinančio.

DAR VIENAS SUVAŽIAVIMAS.

TMD. N. Angl. Apskričio suvažiaviams.

Gegužės 19 d. Lietuvių salėje bus taipgi TMD. N. Anglijos suvažiavimas. Pra sidės 2 v. po pietų ir tęsis ligi 7-tos vakare.

Liet. Muz. Konservatorija jau perkelta.

Vakar, 14 d. geg. Liet. Muz. Konservatorija tapo perkraustyta jau į naują, nuosavą namą, t. y. 769 Broadway. Nors nuo ryto lyjo skalsus gegužio lietus, tečiau kompozitorius M. Petrauskas to nepaisė, bet paliepė kraustyti. Perdaug "prasivėdins" Konservatorijos rakandai ir įvairus dailės paveikslai, kuriais buvo nukabintos viso sienos senosios konservatorijos.

SLA. PAVIENIŲ NARIŲ PASIKALBĖJIMAS.

Susirinkę burelis SLA. pavienių narių, tarėsi apie savo organizacijos reikalus ir kad tuojaus butų legalizuota SLA. Mass. valstijoje. Be sitariant išrinko atstovus į Seimą: Dr. J. P. Jakimavičių, J. Klimą ir J. Strimaitį. Po to išnešė rezoliuciją tokią:

"Pavieniai SLA. nariai Bostone, Mass. susirinkę aptarė veikimą SLA. C. Valdybos gana plačiai ir nerado už ką butų ją kaltinti arba peikti. Ir atkreipus kai-kurių narių domą, kad musų nekuriuos C. V. narius ir SLA. budavotojus šmeižia privačiais laiškais ir per spaudą išneša **padėką SL. A. Cent. Vald. už pasidarbamerkia tuos visus, kurie nepadoriu budu bando pakenkti šmeižimais musų gerbiam. darbininkams prie S. LA. ir visame sutinka su dabartinės C. V. veikimu ir užgiria laikraščio "Tėvynės' vedimą.".**

Šita rezoliucija nutarta pasiųsti C. Valdybai, kad ji ją perduotų seimui.

Beto išnešta rezoliucija reikale SLA. legalizavimo Mass. valstijoje ir prašoma Seimo butinai prašalinti visas pinkles, kurios nedaleidžia įkorporuoti musų valstijoje.

Buvo balsavimai į C. V. ir pasirodė šitokios pasekmės: St. Gegužis gavo 22 balsu, o Jurgelionis — 5; ant pagelb. pirm. F. Žyvatkauskas 15, O. Ramanauskienė 6, ir J. T. Baltrušaitienė 4; ant sekretorių — A. B. Strimaitis 24, J. V. Liutkauskas 2, T. Dundulis 1; ant kasieriaus T. Paukštis 18, J. Skritulskas 5, K. Gugis 3; ant iždo Globėjų, T. Astramskas 13, J. Neviackas 11, J. M. Danielius ir M. J. Damijonaitis po 9, J. Sagevičius 8; ant daktoro - kvotėjo Dr. F. Matulaitis 14, A. L. Graičiunas 9, Dr. I. B. Broniušas 1.

Susirinkimas paskyrė vianm delegatui $35. kelionei į Seimą. **Buvęs.**

PIRKIMAI.

Per **Miko Corano** Agenturą, 366 Broadway, pirko:

Vincas Vitunskas, 7 d. gegužio, trijų šeimynų namą ant Athens street.

Jonas Vartavičia, 11 d. gegužio, trijų šeimynų namą ant Silver street.

Steponas Subačius, 13 d. gegužio, trijų šeimynų namą ant Grimes streeet.

O. L.

LIET. SVETAIN. BUVO:

Panedėlyje, 6 d. gegužio, Jaun. Ratelis laikė savo mėnesinį susirinkimą. Aptarus bėgančius reikalus, buvo kalbama apie vasaros sezono praleidimą. Pasirodė, kad galbut nebus kam linksmintis, nes visi rateliečiai yra draftyti, bet nekreipiant do mos į tai, išrinko komitetą, kad surengtų kuogražiausią išvažiavimą ant ukės pakvėpuoti tyro oro.

Geg. 11 d., buvo šokiai L. Labdarystės Dr-jos. Šokiai nusisekė puikiai. Buvo daug atvažiavusio jaunimo iš Brocktono. Po šokių buvo pasikalbėjimas bostoniečių su brocktoniečiais, kaip bus veikiama sujungtomis jiego mis ateinančią vasarą.

LIET. SVETIN. BUS:

Gruodžio 17 d. "Gabijos" repeticijos.

Geg. 18 d. Lenkų balius.

Geg. 19 d. Liet. Ukėsų Kliubo susirinkimas; tą pačią dieną bus susivažiavimai ALT. Sandaros ir TMD. Naujosios Anglijos Apskrič. Vakare bus prakalbos; prasidės 7:30 val. vakare.

Tą pačią dieną bus ir So. Bostono lietuvių pramoninninkų susirinkimas.

Geg. 23 d. kriaučių susirinkimas.

P. Bolys, svet. užžiurėt.

A. L. TAUTINĖS SANDAROS CENTR. VALDYBOS ADRESAI:

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI: .... ..

S. E. Vitaitis, pirm. 307 W. 30-th st., New, York, N. Y.

V. Ambrozevičius, vice - pirm. 178 Ferry st., Newark, N. J.

R. Adžgauskas, susin. rašt., 307 W. 30th st., New York, N.Y.

J. Sagevičius, fin. rašt., 583 Halister ave., Bridgeport, Conn.

J. Ambraziejus, iždin. 168 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

Adv. B. K. Balutis, 814 W. 33-rd st., Chicago, Ill.

Dr. A. J. Zimontas, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Adv. F. P. Bradchulis, 30 N. La Lalle st., Chicago, Ill.

BALIUS!

Rengiamas ALT. Sandaros 15 kuopos, Bridgeport, Conn., bus subatoj, 25 d. gegužio, 1918, Germania Hall, 1790 Main st. Prasidės 7:30 val. v. Įžanga 25 centai.

A. TAMULEVIČIUS,

Nauja Užeiga

Seniau buvo A. Yudeikos Užlaikoma gardžių gėralų.

304 Broadway, Kampas D st.

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

LIETUVOS ATSTATYMUI REIKALINGA MILIONO DOL.

Ir tą milioną dolarių organizuoja ir spiečia kruvon Lietuvos Atstatymo Bendrovė, prie kurios kiekvienas lietuvis privalo prisidėti. Prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės butinai turi prisidėti visi Amerikos Lietuvių veikėjai, visos draugystės ir kuopos, visi biznieriai, visi darbininkai, visi amatninkai, visi profesionalai, žodžiu visi, kas nori išmintingai ir naudingai įvesdinti savo pinigus ir turėti iš jų pelno.

:0:

1917 m. **B-vė MOKĖJO 4 NUOŠIMČIUS DIVIDENDO SAVO NARIAMS** — tas parodo, kad įdėti į Lietuvos Atstatymo Bendrovę piningai jau dabar neša pelną, — todel patartina investyti piningai verčiaus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę, negu laikyti juos kokiuose nepastoviuose bankuose arba kišeniuose kur jie neauga ir naudos neatneša.

ĮDĖETI Į A. L. A. B-VĖS ŠĖRUS PININGAI netiktai neša pelną investoriui, bet atliks svarbius Lietuvos Atstatymo darbus.

TAIGI, KAS NORI LEISTI SAVO PININGUS IŠMINTINGON APYVARTON, ATNEŠTI NAUDĄ SAU IR LIETUVAI — lai pasiskubina stoti į Lietuvos Atstatytojų eiles. A. L. A. B-VĖS ŠĖRO KAINA — $10, PIRKTIES GALIMA NEMAŽIAU KAIP 5 ŠĖRUS.

Likšiol jau yra 400 šėrininkų.

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION,

320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems didžiausią savaitraštį

"VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"

insteigta 1886 m.

„Vienybę Liet." privalo skaityti kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.
„Vienybė Liet." talpina moksliškus ir pamokinančius straipsnius.

PRENUMERATA METAMS:

Suvienytose Valstijose...$2.00; pusei metų $1.00.
Kanadoje.....2.50; pusei metų $1.25.
Kitose viešpatystėse.....3.00; pusei metų $1.50.

Pažiurėjimui siunčiame vieną numerį dovanai ir knygų katalogą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ VISOKIŲ KNYGŲ.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"

120--124 GRAND ST., • BROOKLYN, N. Y.

Mokykis Francuzu Kalbos

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams. -:- -:- -:-

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.